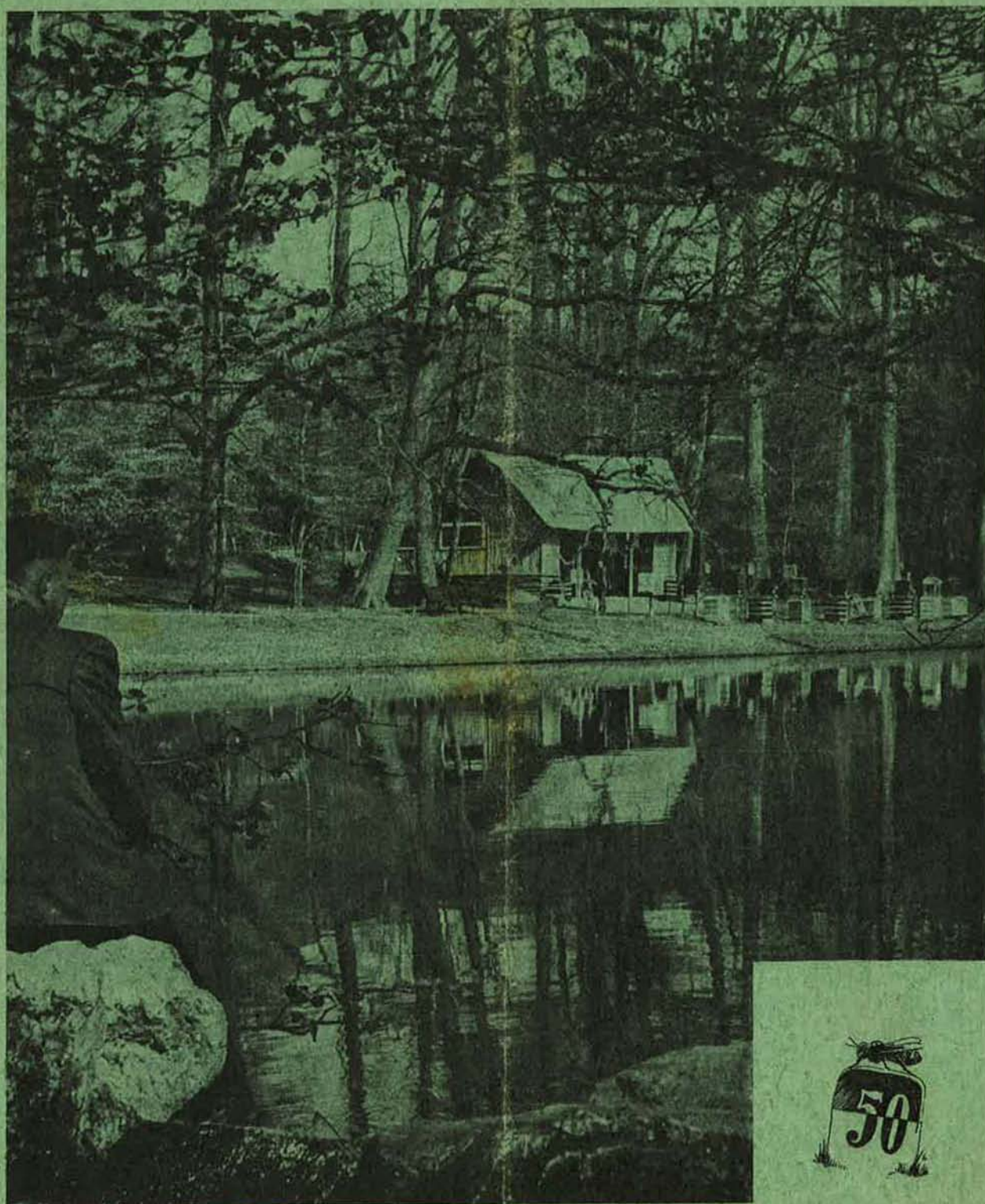

MAANDSCHRIFT VOOR

BIJENTEELT

Bestelt U ook al bij De Koershof?

Drijfwerk voor 3-raams slinger, wormwiel, vrijloop en rem
f 28.50

Ontzegelvork, vernikkeld f 2.25
Ontzegelmess, praktisch model f 3.75
Ontzegelbak, als afbeelding, passend voor ieder raam, met voorzeef slechts f 11.25

Grote honingzeef, dubbel, model a met hengel model b als afbeelding f 4.25
Erica borstel, klein model f 4.— groot model f 7.50
Bijennutlaat, syst. Porter f 0.85

NIEUW! NIEUW! NIEUW!

Kelley's Bijenhelm, rond model, geheel opvouwbaar, vizier vervaardigd van onkreukbaar plastic weefsel (groen), sluit met elastiek om schouder en hoed, absoluut bijendicht, de beste bescherming en..... f 5.25
Gaatespons, waarmede tevens metalen busjes in de zijlatten geponst kunnen worden, waardoor inscheuren van de draad wordt voorkomen f 3.50
Metalen busjes per zakje, circa 100 st. f 0.50
Draadvizier, bolvormig f 2.25

VOOR DE KONINGINNETEELT

Koningsnateeltkastje, verbeterd model met voederbakje, voldoet aan de voorschriften f 6.75
Arrestkooitjes syst. Zander, 8 in een raam met houder f 3.25
Nevelsproeier één-hand bediening, verlaagde prijs f 5.75
Zellith (opalith) voor het merken van koninginnen, f 2.65

prachtige heldere merkjes, licht gewelfd, zodat ze precies op het borststuk passen, per garnituur f 2.40
Verfgarnituur met vier verschillende kleuren ... f 2.40
Stella merkapparaat f 2.50
Carnica koninginnen, gegarandeerd raszuiver, getest f 15.—
Ie nateelt, zuivere paring mogelijk, maar niet gegarandeerd f 9.50
„Koninginneteelt“, handleiding voor de praktijk door J. H. Wigersma f 1.50
Korven, prima gevlochten f 5.—; grote schepkorf f 3.50
zwerm-vangbeugel met zak, om hoogzittende zwermen te scheppen f 5.50
Darrenval f 3.45. Draadmoerroosters (import) 40 x 40 f 2.65

BIJENSTAND
DE KOERSHOF

In October begint de schriftelijke cursus „Bijenteelt“ onder leiding van P. A. v. Zorge, Hoofd L.Landbouwschool en J. H. Wigersma, imker.
Alle inlichtingen bij:
DIEPENVEEN - Tel. 337 K 6709
Giro 56505.

„WAGENINGEN“-KORVEN

9-raams hoogkorf f 11.—
Boograampjes, per stuk f 0.27
Oersterke ronde korf f 5.—
Grote, sterke jaagkorf f 6.50
Oersterke schepkorf f 3.25
Opzetrand voor korven f 1.55

(Zie ook Imkersgids 1950 blz. 10)

Uw Bijenhuis
WAGENINGEN

Een oud vertrouwd en goed adres
voor alles voor de bijenteelt

N.V. BIJENSTAND

„Mellona“

SANTPOORT

BIJENWONINGEN
ruime keuze.

BIJENVOLKEN
verantwoorde prijzen.

GEREEDSCHAPPEN
prima kwaliteit.

Binnenkort verschijnt ons nieuwe
MELLONA-NIEUWS
met interessante aanbiedingen.

TELEFOON 8225 - b.g.g. 8610
Telegram-adres: „Mellona“.

AMSTERDAM:

Voor verkoop van Imkersartikelen, Bijenvolken, Koninginnen, Honing en Was, iedere Dinsdag- en Vrijdagavond van 8-9 uur.

Adres:

J. MEIJER, v. T. v. Serooskerkenweg 84 I, Amsterdam-Zuid.

Voor bezoeken aan het Bijenpark, Sloterweg 787, iedere Zaterdag- en Zondagmiddag van Mei tot October

Maandschrift voor BIJENTEELT

UITGAVE VAN DE VEREENIGING TOT BEVORDERING DER BIJENTEELT IN NEDERLAND.

Redacteur: R. P. GROENVELD.
Adres Redactie en Administratie: Bijenhuis
Wageningen, Tel. 2863. Postrekening 27772

Commissie van Redactie: A. S. PLANTING, B. A.
v.d. SANDE en A. VINK. Adviseurs: De Rijksbijen-
teeltconsulenten. Vaste medew. JOH. A. JOUSTRA.

Versijnt de eerste Dinsdag van elke maand

NA de bloei van boomgaarden en koolzaad, paardebloem en kastanje of esdoorn treedt meestal een drachtpauze in. In vele streken van ons land is de maand Juni een maand van weinig of geen dracht en dan moet er duchtig gevoerd worden als aan de volken de voorjaarssoogst is ontnomen. In geen geval mag een volk armoede lijden, zelfs geen dag! Integendeel, onder alle omstandigheden dient gezorgd te worden, dat de bijen ruim van voedsel zijn voorzien. In andere streken levert de maand Juni vaak een flink gewin. Waar de gele mosterd te bereiken is, of de korenbloem en verschillende klaversoorten, en ook wel waar de acacia en de vuilboom veelvuldig voorkomen, kan de maand Juni zeer productief zijn. Zorgt voor voldoende ruimte, zowel wat kast- als wat korfvolken betreft. De bijen moeten gelegenheid houden om te bouwen en om veel broed aan te zetten. Een en ander bevordert men zo nodig door voeren. Echter niet zóveel voeren, dat hiervan voorraad verzegeld wordt.

VOOR BEGINNERS

Een goed volk heeft nu zijn hoogtepunt van ontwikkeling bereikt en de imker zal op zwermneigingen bedacht moeten zijn.

Het is hier de plaats niet, om alle of verschillende methoden van zwermverhinderen en van het op kunstmatige wijze splitsen der volken te behandelen. U dient hierover een goed boek, maar liever nog een met de drachtomstandigheden in Uw streek goed bekende ervaren imker te raadplegen. Een zeer eenvoudige manier van zwermverhinderen is voor beginners de volgende:

Zodra een volk heel sterk ontwikkeld is en reeds moercellen met larven en voedsap („melk”) worden aangetroffen, neemt U de raat, waarop zich de koningin bevindt, met alle daarop zittende bijen, en plaatst deze in een 3-raams reservekastje. U zoekt er dan nog een raat uit hetzelfde volk bij, welke voornamelijk gesloten broed bevat en zet deze met alle zich daarop bevindende bijen eveneens in het reservekastje en plaatst bovendien hierbij (aan de kant) een raam met een geheel vel kunstraat. Geeft dit reservekastje een willekeurige plaats. De meeste vliegbijsen gaan terug naar de oude standplaats en daarom moet dit volkje aanstonds bijgevoerd worden. Dit zal echter door het uitlopen van het broed spoedig weer groeien en de kunstraat gaan uitbouwen. In het oude volk, dat nu twee ramen minder bevat, welke natuurlijk naar het midden sluitend aangeschoven dienen te worden, zullen na verloop van ongeveer ruim een week jonge koninginnen kunnen uitkomen (al

naar gelang van de staat van ontwikkeling der koninklijke larven: van ei tot koningin duurt 16 dagen). Als U elke avond, nadat de vlucht afgelopen is, gedurende een of twee minuten het oor achter tegen de kast legt, zult U op een bepaald ogenblik duidelijk het „tuten” van een reeds uitgelopen koningin horen. U kunt zich niet vergissen: als U twijfelt, is het niet het verwachte geluid. Als U het „tuten” hebt gehoord, verwijdt U alle in het volk nog aanwezige moercellen. U dient echter de absolute zekerheid te hebben, dat er niet één blijft zitten. Alle raten moeten daartoe worden gelicht, in het volk afgeslagen (van bijen ontdaan) en nauwkeurig worden nagezien. Daarna late men het volk met rust.

Zodra de jonge moer aan de leg is (meestal na een dag of tien) kan de oude koningin van het reservekasje verwijderd worden en kunnen de ramen hiervan met bijen en broed in het oude volk worden terug geplaatst, waarbij dan één raam, dat over is, kan dienen om een minder goede raat te vervangen. Deze laatste moet tevoren reeds zijn verwijderd en de open ruimte moet door naar elkaar schuiven van de overige zijn gesloten. Dan behoeft bij het weder-invoegen van de drie raten het volk met de jonge koningin bijna niet te worden gestoord (dus aan beide kanten bijplaatsen; het jonge broednest niet uit elkaar halen). Blijkt de jonge koningin na twee weken niet bevrucht of verloren gegaan, dan kan de oude koningin aan het volk worden terug gegeven, in welk geval men de drie ramen van het reservevolk midden in het moerloze of moerloos gemaakte volk brengt. Een aanwezige niet-bevruchte koningin dient een uur tevoren te worden verwijderd. Besprenkeling van de te verenigen bijen met wat suiker- of honingwater voorkomt vijandig gedoe. Bij voorkeur verricht men deze handelingen tegen de avond.

Bij korfvolken past men in de regel geen algehele zwermverhindering toe. Dit zou ook niet doelmatig zijn, alleen reeds, omdat men dan al spoedig met veel te oude raten zou blijven zitten. Bij de vaste bouw (korfbouw) kan men immers geen nieuwe raten inhangen of bijplaatsen. Dat echter een korfinker zoveel mogelijk zwermen tracht te verkrijgen, zoals men veelal denkt, is niet juist en zou zeker niet van goed beleid getuigen. Een zwermhandelaar moge hierin misschien enig voordeel zien, maar een imker, wie het om het honingproduct te doen is, handelt anders. Zijn parool moet zijn: sterke volken en niet meer zwermen dan nodig voor een regelmatige vernieuwing van de ratenbouw.

Een beproefde methode voor de behandeling van korfvolken is de volgende, waarbij de uitbreiding zich voorlopig beperkt tot van twee op drie. Men kiest twee in staat van hoogste ontwikkeling verkerende volken A en B. Volk A wordt geheel uitgejaagd (de laatste bijtjes behoeven er niet uit) en gedaan in een van voorbouw voorziene behoorlijk gespijld korf. Deze wordt op de plaats van A gezet. B, een volk dat zeer sterk moet zijn, wordt op een willekeurige nieuwe plaats gezet en de uitgejaagde A op de plaats, waar B gestaan heeft. De gemaakte zwerm, welke alle bijen van A bevat, zal onder gunstige omstandigheden zich snel ontwikkelen, doch moet, als er geen dracht is, na de 2e dag gevoerd worden. De korf A krijgt alle vliegbijen van B en is dus ruimschoots in staat het broed te verzorgen en jonge koninginnen te kweken. Korf B raakt zijn vliegbijen kwijt en moet derhalve gedurende enige dagen met honing of suiker, waaraan evenveel water is toegevoegd, worden gevoerd, om het volk in staat te stellen het aanwezige open broed te verzorgen. Zodra dit volk weer wat vliegt, en dit gebeurt soms heel snel, kan het voeren worden gestaakt. Eventuele zwermneigingen van B zijn met deze behandeling voorlopig en dikwijls voor het gehele seizoen van de baan. Korf A zal na enige tijd, al naar gelang van de staat van ontwikkeling van de daarin aanwezige moercellen, „roepen” of „tuten”. Er zijn dan één of meer jonge koninginnen uitgelopen. Men jaagt dan het gehele volk in een ledige korf en laat

deze een nacht overstaan. De volgende morgen liggen de overtollige koninginnen er dood onder.

De uitgejaagde korf, waarin nog wel wat bijen mogen achterblijven, wordt van de zich nog daarin bevindende koninginncellen ontdaan en gedurende de nacht opgedoekt op een niet te koude plaats gezet, om afkoeling van het daarin nog aanwezige broed te voorkomen. De volgende morgen wordt het volk er weer op geslagen en ook dit zal niet meer zwermen.

De aldus behandelde volken worden prachtvolken voor de heide; zorgt echter, dat zij steeds voldoende ruimte hebben om te bouwen en om ook gedurende de hete zomerdagen hun volk te bergen.

Nu nog een paar wenken over het „jagen”, waar zovele beginners tegen opzien en dat toch slechts een hoogst eenvoudig karweitje is:

Men plaatst de te jagen korf, na het vlieggat te hebben gesloten, op zijn kop; als hij niet stevig staat plaatst men er een opzetrand zonder spijlen onder. Op de plaats van dit volk zet men tijdelijk een ledige korf om de vliegbijen gedurende de behandeling een rustplaats te bieden. Twee handen vol (als men wat grote handen heeft is één handvol genoeg) kortgesneden fris gras (3 à 4 cm) wordt over de raten en de bijen van het te jagen volk wat voorzichtig uitgestrooid. Daarna wordt een goed passende ledige korf er boven op geplaatst en met vier korfkrammen bevestigd, zodat de bijen niet kunnen ontwijken. Mocht er nog een kiertje zijn dan wordt dit met een stukje papier gedicht. Vervolgens begint men met beide handen tegelijk boven op de kop van de bovenste (dus ledige) korf te trommelen. Niet te hard slaan, doch zó, dat de bijen flink gaan gonzen. Het tempo is ongeveer twee slagen per seconde. Dit doet men gedurende één minuut. Dan wacht men twee minuten en begint dan met beide handen tegelijk tegen de onderste korf te kloppen, zo laag mogelijk beginnende en langzamerhand wat hoger. Dit duurt vier minuten. Men laat dan het volk gedurende twee minuten met rust, in welke tijd de nog achtergeblevenen zich vol zuigen. Daarna klopt men weer vier minuten en dan is ongetwijfeld de koningin met het overgrote deel der bijen boven. Nu maakt men twee krammen (aan de achterzijde van de korf) aan de onderkant los, duwt de bovenste korf daarmee aan een zijde wat omhoog, zodat een kier ontstaat, waar men gemakkelijk met de hand door kan en steekt zó de krammen weer vast. Men klopt dan nog even door, zodat de zich op de rand van de onderste korf nog bevindende bijen naar boven trekken en men gelegenheid heeft om de als een gordijn aan de rand van de bovenste korf hangende bijen met de hand wat op te duwen. U zult bemerken, dat zij heel weinig steeklustig zijn. Als U een volk met een leggende moer jaagt, behoeft U zich niet door het zoeken van de koningin van haar aanwezigheid te overtuigen. U zet de korf met het afgejaagde volk op een zwarte doek (een blokje onder de rand, opdat voldoende lucht kan toetreden) en na enige minuten zult U eitjes op de doek aantreffen, welke de koningin heeft laten vallen. De eitjes zijn gemakkelijk te vinden; twijfelt men, dan raakt men ze met de vinger aan en na zachte druk laten zij een vochtig plekje na.

Tot Juli.

F. SLOT.

DORDRECHT

Stad der Imkersdag 1950

HOUDT ZATERDAG
19 AUGUSTUS VRIJ!

Met vele Nederlandse steden, die op een roemrucht verleden kunnen bogen, heeft Dordrecht gemeen, dat het zich niet op de eens verworven plaats heeft kunnen handhaven.

Maar het teert niet slapende op vergaarde roem, doch heeft zich door het zoeken van andere wegen nieuwe mogelijkheden geschapen, welke de oude stede aan het water een nog altijd eervolle plaats in het Nederland van thans doen innemen. Was eertijds de handel, in de meest uitgebreide zin, de hoofdbron van haar inkomsten, nu is het voornamelijk de industrie, door de gunstige geografische ligging nog steeds aangetrokken, die het leven van Dordrechts burgerij beheerst.

Kan het anders in een zo waterrijke omgeving, dat een groot deel van de hier gevestigde metaalnijverheid bestemd is om de scheepvaart met alle mogelijke technische voorzieningen van dienst te zijn? Ketelmakerijen, reparatie-inrichtingen, ja complete werven vindt men in groten getale langs de boorden van de rivier, die met de nimmer aflatende beweeglijkheid van vaartuigen van allerlei slag een altijd boeiend beeld biedt. Tot de levendigheid van dit beeld draagt in niet onbelangrijke mate bij de watersport, die hier tal van toegewijde beoefenaars telt en die de brede wateren, welke de oude stad omspoelen, des zomers bevolken met allerlei ranke roeiboten en zeilvaartuigen. Een groot deel van de burgerij wil nu eenmaal haar vrije tijd niet anders besteden dan op of bij het water, waartoe het bekende Biesboschgebied met zijn prachtige plekjes een uitgelezen gelegenheid biedt.

Goed nieuws uit Dordrecht

De datum van de 21e Nederlandse Imkersdag is bepaald op Zaterdag 19 Augustus. De Gemeente Dordrecht biedt de deelnemers geheel gratis een boottocht aan op de grootste passagiersboot, die onze rivieren bevaart: het motorschip „Oranje”, dat uitsluitend vaart van Rotterdam naar Basel v.v.

Het zal zaak zijn straks zo spoedig mogelijk in te schrijven, want de boot kan „slechts” 1200 passagiers vervoeren.

Nadere bijzonderheden volgen in het Julinummer!

Zo is er dus, behalve het oude, waarvan in een vorig artikel werd gewaagd en dat in zijn relieken als de Grote Kerk, de Groothoofdspoor, het Muntpoortje, enkele specimina van Gothische huizenbouw en in specifiek Dordtse stijl opgetrokken woningen aan de stad een eigenaardige bekoring geeft, ook veel dat de moderne, zakelijk aangelegde mens er zich thuis doet gevoelen.

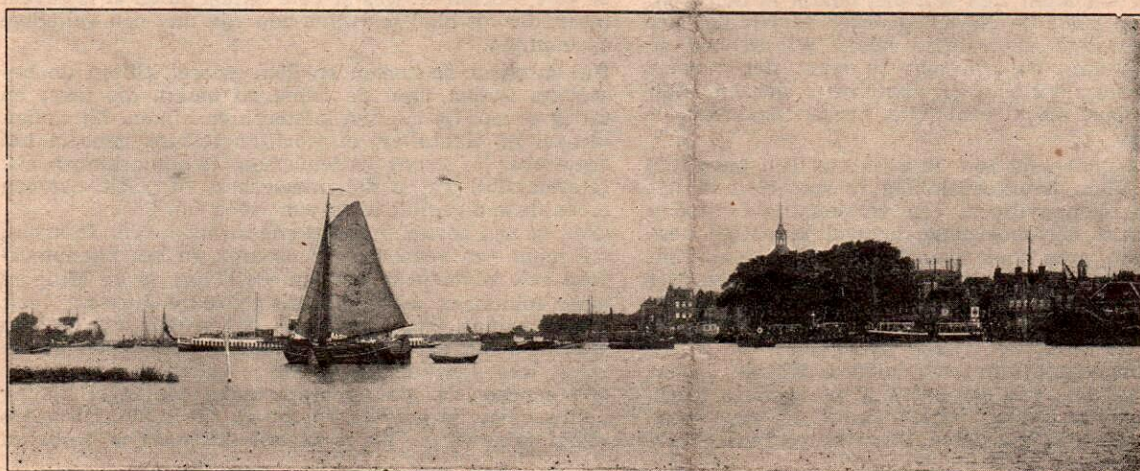
Het stadsbestuur heeft zich de laatste decennia ten zeerste beijverd om Dordrecht bewoonbaar en aantrekkelijker te maken. Een groot project was de aanleg van het Wantijpark annex openluchtbad, dat in werkverschaffing werd uitgevoerd en uit de verre omgeving bezoekers trekt.

Op artistiek gebied heeft Dordrecht steeds een eervolle naam gehad en het Tekengenootschap „Pictura”, dat 175 jaar bestaat en in zijn oude ledenlijsten tal van bekende namen geregistreerd heeft staan als Coldewey, Lary, Reus en Kennedy, zet de traditie voort.

Tenslotte heeft het gemeentebestuur hard gewerkt aan de uitbreiding der stad en zelfs door het inpalderen van de Dordtse Biesbosch land gewonnen, waar zich nu prachtige boomgaarden bevinden. Bij boomgaarden behoren bij. De bijenteelt heeft Uw belangstelling en U komt naar Dordrecht om met elkaar daarover te spreken.

Wij wekken U op kennis te komen maken met Dordrecht en zijn mooie winkels, zijn gezellige straten, zijn schoons uit het verleden en het nieuwe uit onze tijd. Hartelijk welkom in de Merwestad.

JOH. J. ZEHNPFENNING,
Directeur V.V.V. Dordrecht.

Gezicht
op
Dordrecht

Brief van een bezoeker

AAN DE MIJLPAAL

Wij zijn volslagen leek in de bijelogie! Beter, wij waren volslagen leek. Nu is dat een tikkeltje anders, wij praten nu met het grootste gemak en met nog veel meer bravour over kruisbestuiving en kunstmatige inseminatie, over de bruidsvlucht van Hare Majesteit en vele zaken meer. Kijk, toen wij met goed gevolg de lagere school achter ons gelaten hadden, kon hetgeen wij over bijen wisten gemakkelijk op de nagel van onze pink geschreven worden. Zeker, zeker, de natte his-les op het gym maakte wel iets goed, maar eerlijk gezegd hebben wij toch van de bijen nooit veel meer opgestoken dan dat zij door een vlieggat de korf verlaten en bijster nijver zijn. Zoals gezegd: dat is nu

naar binnen. Dood materiaal, schreven wij. Ja, dat klopt, maar de manier waarop het tentoongesteld is, de fleurige en geestige illustratieve tekeningen, die de kunstenaar Greve er bij maakte en vooral de royaal aan iedereen gegeven uitleg, maken al deze koude tentoonstellingsspullen interessant, boeiend, tot verder vragen uitnodigend. Wij zijn misschien een uur binnen geweest. Wij niet alleen, maar vele tientallen met ons. Telkens weer begonnen de explicateurs hun werk, nooit met een roffeltje, maar altijd fris, liefde wekkend, begeisterend. Wat is er allemaal te zien? Mensen lief, vraag dat niet aan een leek! Er zijn gedemonteerde modelkasten, er zijn slingerapparaten, er zijn vitrines,

Een hoekje van het bijen-paviljoen van de Bedrijfsraad op de „Mijlpaal“

allemaal anders. Neen, niet met die bijen, maar met onze kennis daarover.

Op een middag, waarop de zon maar niet schijnen wilde, hebben wij n.l. gemijlpaald. Wie zou niet weten dat in Arnhem de Mijlpaal 1950 staat, een tentoonstelling, die wil laten zien wat ons landje in de jaren, die verliepen sinds de glorie-dag onzer bevrijding, aan wederopbouwwerk gepresteerd heeft. Wij hebben er ons aan vergaapt en zijn met de borst fier vooruit gestoken van paviljoen tot paviljoen gegaan. Wij liepen als maar meer recht op en kregen nekkrampen van fierheid.

Totdat daar plotseling aan de rand van een prachtige vijver een klein paviljoentje lag te spiegelen in het water. Het bijenpaviljoen, een verademing tusschen van alle ernst der moeizame, hoewel krachtige herrijzenis. Neen, men hoeft geen immenvrind te zijn om naar dit sierlijke bijenhuisje getrokken te worden. Het ligt er zo fraai en het ziet er zo aanlokkelijk uit, dat geen der duizenden, die al gemijlpaald hebben of dit alsnog zullen doen, het zullen overslaan.

Het geheel is eigenlijk in twee delen te splitsen. In het paviljoen, dat iets van een extra groot tuinhuis heeft, ligt het dode materiaal; buiten, langs de vijverrand, staan de demonstratiekasten, bevolkt en wel. Eerst

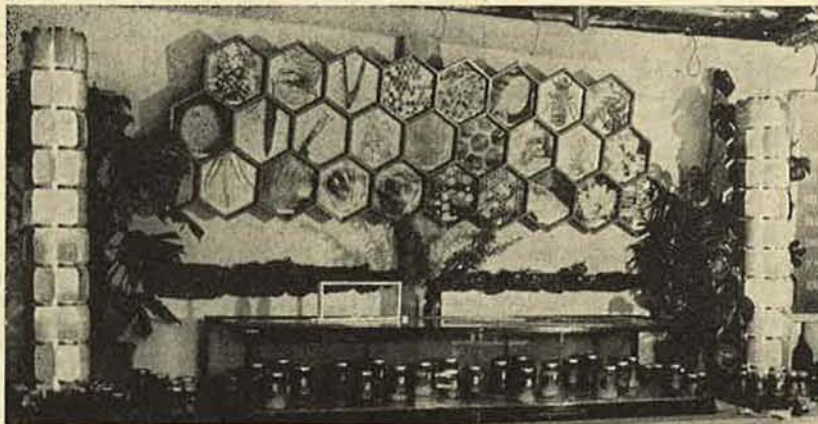
die de bezoeker diets maken dat ook een bij ziek kan zijn; er zijn kasten met inkersmaterialen, van de kostbaarste en meest ingenieuze tot de simpelste toe. Er hangen statistieken, er staat 'n plastic demonstratiekast, er is lectuur over het bijenleven, er is honing in vele soorten en was in vele tinten. Ja en er is zóveel meer, dat dit blad te vullen zou zijn met een volledige opsomming.

Buiten staan de kasten en daar vooral klitten de bezoekers samen rond de dame en heren, die tekst en uitleg geven. De mensen luisteren en kijken. Zij stellen vragen bij tientallen en wachten telkens geboeid het antwoord. En steeds opnieuw hoor je opmerkingen als: „Heremetijd, wat is dat interessant“ of „Gek, dat een mens daar eigenlijk niets van weet, hè?“

Och, er zijn zoveel vraagtekens in het leven. Je krijgt, om maar een voorbeeld te noemen, in het bijenpaviljoen een foldertje in handen. Je krijgt op de Mijlpaal meer foldertjes, maar dit fris gedrukte dingske, heeft iets te zeggen, iets waardevols, dat voel je aan de toon waarmee het spreekt. Over honing gaat 't en als je zoiets leest herinner je je hoe je vader vroeger trouw elke morgen op z'n nuchtere maag een lepel honing nam en hoe de goede man tot op zijn oude dag volop vitaal gebleven is. En je besluit ook eens te proberen

met honing je body gezond te houden. En als je uit de Mijlpaal komt, liggen de honingverkopende winkeliers voor het grijpen. Trouwens, welke zaak in comestibles, welke kruidenier heeft geen honing in z'n zaak? Wij hebben dus, als verrassing voor moeder de vrouw, maar eigenlijk ook een beetje als tractatie voor onszelf een potje honing mee naar huis gebracht.

paviljoen der bijen aandoen. En daarom verdient deze vorm van propaganda alle lof. Oh neen, niet iedereen, die in de bijenstand iets leerde kennen van het gecompliceerde leven dezer schepselen, zal als imker naar huis terugkeren. Natuurlijk, er zullen uit de bezoekers wel begeesterden naar huis trekken. Maar de massa zal in ieder geval begrip gekregen hebben

Honing in alle soorten en kleuren.
Foto's „in de raat”.
(Hebt U al gemijlpaald?)

En als ik nu vertellen ging hoe de jonkheid daarvan smult, hoe..... nee, maar dat wordt reclame. Wij zijn weer thuis nu wij dit schrijven. De herinnering aan het Arnhemse bijenpaviljoen zal wel vervlakken en tenslotte verdwijnen. Maar wat wij vanmiddag zo heel even gezien hebben van dat wonder der natuur dat bijenleven heet, vergeten wij nooit meer. En zoals het ons vergaan zal, zo vergaat het de tienduizenden, die in de komende zomer op hun Mijlpaaltocht het

voor een klein onderdeel der schepping: de bij. Dat zal de vereniging ten goede komen, natuurlijk, maar dat zal vooral elke individuele bezoeker verrijken. Want wie de schoonheid van het geschapene leert waarderen, zal over het schepsel heen naar de Schepper zien.

Om vele redenen onze oprechte hulde!

HENRI KERKHOFFS.

MEN ZEGT...

- dat het Hoofdbestuur overweegt, een stamboek aan te leggen van bekroonde koninginnen;
- dat, evenals bij de kippen, de legproductie uitgangspunt zal zijn;
- dat steeklust van nakomelingen niet als slechte eigenschap zal worden aangemerkt;
- dat, door de minder goede gang van zaken in de bijenteelt, overwogen wordt luizen te kweken voor het produceren van „honing”;
- dat het Hoofdbestuur een prijsvraag zal uitschrijven voor een apparaat om het zoet vocht op gemakkelijke wijze van de bladeren in de honingpot te zuigen;
- dat de kleur en de smaak van deze „honing” weinig aantrekkelijk zijn, maar
- dat er altijd nog wel een mogelijkheid schijnt te zijn om deze slechte honing met goede te mengen;
- dat van elk verkocht kg aardbeien 4 cent wordt afgedragen aan een prijsstabilisatiefonds;
- dat de honingbijentelers misschien iets van de aardbeientelers kunnen leren;
- dat de Belgische regering een wetsontwerp heeft ingediend, houdende een verbod van bespuiting van gewassen tijdens de bloei met D.D.T.;
- dat de Belgen op dit punt de Nederlanders ver vooruit zijn;
- dat dat wellicht aanleiding kan zijn voor onze regering om een gelijksoortig wetsontwerp aan de Kamers ter overweging voor te leggen;
- dat de Nederlandse imkers hun regering daarvoor zeer dankbaar zouden zijn.

LUISTERVINK.

Lijn linden schadelijk voor de bijen?

In The Bee World van Februari 1950 treffen wij een uittreksel aan van een in „Kew Bulletin” 1949-2 verschenen artikel van R. Melville, getiteld: „Linden als sierbomen en als bijenweide”. In verband met de door de Heer te Winkel opgeworpen vraag, of linden schadelijk zijn voor onze bijen, laten wij hieronder een vertaling van genoemd uittreksel volgen:

Deze bomen (*Tilia* spp.) worden gaarne gebruikt voor weg- en parkbeplanting en bij de imkers zijn ze geliefd als nectarbron in juni en juli. Jammer genoeg zijn de aangeplante soorten *T. platyphyllos*, *T. cordata* en *T. europaea* ongeschikt voor beperkte ruimten en hebben ze te lijden van plantluizen (*Aphis* spp.), die oorzaak zijn van een zwarte kleur en onaangename geur van de honing. Beschrijvingen worden gegeven van deze en 13 andere linden, met een grafiek van de bloeitijden. Lindebloemen bloeien ongeveer 14 dagen, maar ze geven alleen de eerste 7 dagen nectar. Bij aanplant van de juiste variëteiten kan een onafgebroken nectarstroom worden verkregen van 10 juni tot 25 juli. Voor wegbeplanting worden *T. mongolica* (vroeg), *T. euchlora* (midden) en *T. miqueliana* (laat) aanbevolen, voor parken en grote tuinen *T. maximowicziana* (vroeg), *T. insularis* (midden) en *T. tomentosa* (laat). De laatste bloeiende soort, *T. petiolaris*, wordt niet aanbevolen in verband met haar dodelijke invloed op wilde bijen, wellicht veroorzaakt door het stuifmeel.

Welke imker-dendroloog, die in staat is de soorten en de zeer moeilijk te onderscheiden bastaarden te determineren en die bovendien wegwijs is in de Babylonische spraakverwarring der synoniemen van soorten en bastaarden, wil deze zomer eens speciale aandacht schenken aan het honingen en aan sterfteverschijnselen en daarover in ons Maandschrift berichten?

G.

De nieuwe Bestrijdingsmiddelen

tegen schadelijke insecten hebben diverse nadelen o.a.

SCHADE VOOR BIJENTEELT *)

Reeds op het Insecticide Congres te Londen in 1945 vernam ik van de schadelijke werking van DDT op bijen.

DDT werd in spuitmiddelen als giftig vermeld voor bijen, zowel als contact- als maaggif.

Bij verblijf in de Ver. Staten in 1945/46 vernam ik er meer over. Dit werd gepubliceerd in Meded. Dir. v. d. Tuinbouw, April 1946.

Wiesman in Zwitserland nam in 1942 al proeven op bijen met DDT; 0,05% bevond hij al giftig als contactgif, niet als maaggif.

Holst vond, dat contact met opgedroogd DDT-sproei-middel gedurende 20—30 minuten al dodelijk was voor bijen die er over kropen.

Eckert in de USA liet zich op grond van zijn proeven ook pessimistisch uit. Er is geen twijfel aan, dat DDT zowel een maaggif als contactgif voor bijen is.

Echter had **DDT in pollenpasta**, waarin vrij grote DDT werden gemengd **geen effect op broed of bijen**. Ik bezocht einde 1945 het onderhoofd (Dr. Nolan) van de afdeling Bijenteelt in Beltsville, bij Washington, en verzocht om zijn mening.

Volgens zijn ervaring veroorzaakt DDT geen **blijvende** schade aan bijen bij veldproeven. Er sterven wel bijen door contact met het middel, maar de volken leden door het sterven van wat bijen **buiten**, niet merkbaar. De mening in de USA bij de specialisten was: Arsenaten, zoals lood- en calciumarsenaat zijn **veel gevaarlijker dan DDT** voor de bijencultuur.

Op grond echter van de algemene ervaringen, heb ik toen hier aangeraden, in ieder geval nooit te spuiten of te stuiven met DDT of andere insecticiden tijdens de bloei. Deze raad is hier aanvaard en aldus wordt door de Tuinb. Voorl. Dienst en Pl. Z. K. Dienst geadviseerd.

Immers, verliest men veel werksters in het veld, dan is dat ongunstig of zelfs fataal voor de ontwikkeling van het bijenvolk.

Invloed hoge temperatuur.

Nu hadden alle onderzoekers in zake DDT met bijen in **kooitjes** gewerkt. Dit is abnormaal. De vraag is vooral, **wat is het effect op de dieren in de korf of kast**. In de kast of korf is de temperatuur **veel hoger dan buiten**.

Proeven met DDT op bijen bij hoge temp. bijv. 35 en 40° C. toonden aan, **dat bij die temperaturen de invloed op de bijen gering was**.

Dit klopt met ervaringen in Californië op bloeiende luzerne, waar bij een temp. van 109 F ($\pm$ 43° C.) met DDT gestoven werd. Er kwam wel een hoeveelheid bijen om, het aantal bezoekende bijen daalde aanvankelijk, maar werd later weer normaal. Door de bestrijding van de schadelijke insecten in de luzerne was de honingopbrengst groot. Hierdoor waren er meer bloemen en meer honing. De DDT scheen een ietwat afwerende werking op de bijen te hebben. **Toch werd aldaar afgeraden bij bloei en bijenbezoek met DDT te spuiten of te stuiven.**

Bij proeven tegen Plakkerrupsen in de USA werden

in een bos bijenvolken geplaatst. Hoewel met een vrij hoge concentratie werd gestoven bleven de volken in leven, al gingen wat bijen verloren.

Verscheidende onderzoekers hebben er later onderzoek naar gedaan, wat de oorzaak kan zijn, dat wel de bijen buiten de korf door DDT omkomen, maar dat de sterfte in de korven, zowel bij bijen als broed, **gering** was.

Het is toen gebleken, dat de bijen bij korf temperatuur, dus hoge temp. **een groot weerstandsvermogen tegen DDT** hebben. Vandaar de **geheel andere** uitkomsten dan wanneer men met bijen in kooitjes proeven neemt, bij lagere temperaturen dan in de korf.

Dit verklaart de tegenstrijdigheden in de vroegere uitspraken zoals tevoren werd vermeld.

Het onderzoek in deze wordt echter nog voortgezet. De mening, dat arsenaten, als lood- en calciumarsenaat veel gevaarlijker zijn dan DDT, die ik in 1945 al in de USA vernam, **is dus bevestigd door later onderzoek**. Men zeide daar zelfs, **DDT is in dit opzicht een vooruitgang**.

Het komt mij dus voor, dat men voor DDT in dit opzicht niet zo bevreesd behoeft te zijn.

Arsenaten

Hoe erg de schade door arsenaten daarentegen zijn kan, blijkt uit enkele voorbeelden.

In een publicatie van Mc. Gregor van de Universiteit van Arizona (Z.O. van de USA) van 1947 staan daarin frappante voorbeelden.

De waarnemingen werden gedaan bij bestuiving van katoenvelden tegen de Katoensnuitkever, die met zijn kroost de katoenvruchten vernielt.

Dat bestuiven gebeurt met vliegmachines. Daar hier veel wind kan zijn, is er veel zogenaamde „drift”. Gehele wolken van de giftige middelen waaien met de wind mee. Dat kan bij stuiven hier te lande dus ook voorkomen.

Er werden kasten uitgezet in een katoenveld en de opening werd met metaalgaas afgesloten. Er werd met **7,5% Parijs-groen**, een koperarsenaat, gestoven en **dit zeer hoge percentage had geen schadelijke gevolgen**, ook niet als met **15% Calciumarsenaat** gestoven werd. Van één kast werd echter de opening **niet** met gaas geblokkeerd en **alles in deze kast bleek binnen 10 dagen dood te zijn**. Deze doses zijn abnormaal hoog!

Zelfs op 1,5 km. afstand bleek door „drifting”, waaiend gif, het pollen nog vergiftigd te zijn.

Een bijenstand op $\frac{3}{4}$ km. van een met Parijs groen bestoven veld stierf volkomen af.

De helft van een andere bijenstand op ruim 4 km. afstand van een met Calciumarsenaat bestoven katoenveld stierf af, terwijl slechts éénmaal gestoven was. Dit was wel de grootste afstand waarop bijenstanden leden; de ergste vergiftiging van bijenstanden

*) Voordracht (op verzoek) gehouden voor de Afd. Amsterdam, 24 Februari 1950.

geschiedde, wanneer ze 1½ tot 3 km. van een bestoven veld gelegen waren.

Bij het bestuiven van dennen in Duitsland met calciumarsenaat tegen de beruchte Nonvlinder (bij ons niet van belang) stierven bij 37 imkers 65% van alle korven uit, en wel door het nastuiven van overvliegende vliegmachines, dus niet eens door directe bestuiving. Dit is voldoende om het enorme gevaar van arsenaten voor de bijenstand aan te tonen.

HCH OF 666.

HCH of 666 (Hexachloorcyclohexaan) ook wel Camexane genoemd (Eng.) is eveneens een krachtig vergif voor bijen.

Way en Syngé (Ann. appl. Biology p. 35/1) bevonden, dat handelspreparaten van dit middel van de geringe concentratie van slechts 0,2% van een stuifmiddel en 1,3 delen en 5,2 delen p. 100.000 delen water van een spuitmiddel nog giftig voor bijen is.

Aanraking van een bij gedurende slechts enkele minuten van een met HCH behandeld oppervlak is nog genoeg om de dood van een bij te veroorzaken.

Bloesems, die drie dagen geleden behandeld waren, bleken nog giftig genoeg te zijn. De bijen worden niet door de geur van dit middel afgeschrikt. Lelijk is ook, dat werksters die met HCH besmet waren, nog in staat waren naar de korf terug te keren. Contact met korfbijen vergiftigt die ook!

Bij de behandeling van koolzaad in Zwitserland met HCH stierven de bijen drie dagen na dit koolzaad bezocht te hebben.

HCH is dus eveneens een gevaarlijke stof voor de bijenstand.

Of het broed ook vergiftigd wordt, is mij niet bekend. Dit middel is nog niet zo grondig bestudeerd in dit opzicht als DDT.

Het is, op een gewas gebracht, minstens nog 24 uur giftig, vonden weer andere onderzoekers.

Bij proeven in het veld stierf 94% der behandelde bijen door een stuifpoeder (dust) binnen 24 uur en 100%, dus alle, door een HCH-spuitmiddel, binnen 6 uren. (Shaw en Butler) (J. Ec. Ent. 1949, p. 855). HCH-mist (dus als vloeistof uiterst fijn verdeeld) gaf ook 100% doden binnen 2,5 uur.

Ook met HCH dienen dus alle nodige voorzorgen te worden genomen.

Parathion en E 605.

Twee nieuwe middelen bekend onder bovenstaande namen zijn eveneens een groot gevaar voor bijen.

Als stuifmiddel veroorzaakte Parathion een bijensterfte van 100% binnen 24 uur, zowel in het laboratorium als in het veld.

Als sproeimiddel was het nog fataler, namelijk 100% binnen 2½ uur in het laboratorium en binnen 24 uur in het veld.

In de Bangert in N.-Holland vernam ik van een fruiteler, dat bij toepassing van E 605 vlak in de buurt, de bijen in spiralen omlaag kwamen tuimelen en stierven. Ook met deze middelen is de grootste voorzichtigheid gewenst.

Dinitro's.

Deze middelen worden hier te lande vroeg in het jaar gespoten, vóór de bloei. In de USA worden ze gebruikt om de bloei te dunnen.

Toch is het wellicht ook voor ons gewenst iets te weten in zake hun giftigheid, want ze worden ook gebruikt als onkruidverdelger.

Het meest wordt gebruikt dinitro-ortho-cresol (DNC). Hier zelfs uitsluitend dit middel. Het is onder tal van handelsnamen bekend, teveel om op te noemen. Ik verwijs hiervoor naar de Tuinbouwgid.

De giftigheid dezer stof voor honingbijen is onderzocht door Goble en Patton, J. Ec. Ent. 1946, p. 177. Hun conclusies waren:

Dinitro-zouten zijn in hoge mate giftig voor honingbijen.

Ze ontleden ook niet spoedig, maar blijven lang na hun toepassing op de planten aanwezig.

Het giftig effect is bij deze zouten sneller merkbaar bij lagere temperaturen dan bij hoge (er werden twee zulke zouten beproefd; 3,5 nitro-o-cresol en 2,4 dinitro-o-cyclohexyl phenol).

Van het hier gebruikte DNC is de gemiddelde dodelijke dosis voor een bij slechts 21 tienduizendste milligram.

Zover de nieuwere middelen.

Andere, oudere bestrijdingsmiddelen, omvatten ook vele, die giftig zijn voor bijen, zoals:

Nicotine, zowel bij contact als bij voeding.

Derris, eveneens.

Pyrethrum is giftiger voor bijen dan Derris.

Nicotine heeft een afwerende werking en bovendien ontleeft het zeer snel, evenals TEPP (Tetra-aethylpyrophosphaat).

Tenslotte is er nog een andere categorie van chemische middelen in land- en tuinbouw, namelijk de groeistoffen, die op bijen beproefd zijn.

Door de heer Ir. J. Mommers, Rijksbijenteeltconsulent, zijn met twee dezer groeistoffen proeven genomen, t.w. naphthylazijnzuur en indolylazijnzuur op bijen.

Hij werkte met in water oplosbare zouten van deze stoffen, die in de handel zijn.

Ze bleken bij een concentratie van 50 mg per liter niet schadelijk voor de bijen.

Een dergelijk middel is in Duitsland in een oplossing van 0.75% ook als niet schadelijk bevonden (Prof. Goetze in Mayen). Gevaar gering.

Verder heeft Ir. Mommers nog nagegaan, of Methyl-violet, die in gedensatureerde suiker aanwezig is, schadelijk voor bijen is. De daarvoor gebruikte concentratie bleek onschadelijk te zijn voor de bijen. Ook peper en jodoform, die voor hetzelfde doel worden gebruikt, hadden geen nadelige gevolgen.

Esters van phenoxy-azijnzuur worden gebruikt als onkruidverdelger. Hier is niets van bekend met betrekking tot bijen.

Nu moeten we nog even nagaan onder welke omstandigheden bijen met voor hen giftige insecticiden in aanraking kunnen komen.

Dat zou kunnen gebeuren bij bloeiende fruitgewassen, als peer, appel, enz. maar men spuit deze niet tijdens de bloei.

Verder bij voorjaars- en zomerkoolzaad en deze worden soms wel tijdens de bloei bestoven met insectici-

(Vervolg op pag. 94 onderaan)

WIE Z'N HOED IS DAT?

Als U 'n verkeerde hoed van de A.V. hebt meegenomen schrijf dan even aan W. J. v. Eik, Jozef Israëls-laan 8 te Bussum, die waarschijnlijk de uw heeft!

BOUWEN

Dr. A. WINKEL, VOORBURG

(Vervolg)

We mogen rustig zeggen van ja, als aan de eerste voorwaarde van een jong, sterk volk is voldaan. We weten toch, dat in een sterk ijverig volk zoveel haast als vanzelf gaat!

Eer zal slechte kunstraat in een sterk volk bij gunstige levensomstandigheden bevredigend worden uitgebouwd, dan dat het beste in een zwak of bouwtraag volk een mooie bouw zal opleveren. Wij kunnen ook samenvattend zeggen, als we het geheim van goede behandeling en verpleging maar verstaan. Dan hebben we slechts te vragen op welke wijze wij die drift het voordeligst zullen laten uitleven. Is er behoefte aan goede broedraten, dan kunstraat plaatsen, daar waar verwacht mag worden, dat een dichte bezetting met bouwlijen zal volgen, anders het bouwraam geven. De goede plaats voor de kunstraat in het broednest is ons welbekend, in een sterk volk zal ze het mooist boven het nest worden uitgebouwd. Zij, die het bouwraam geregeld en op de juiste plaats gebruiken, zullen het als uitlaat voor de bouwdrift een prachtig middel vinden. Het mag dan ook niet ontbreken, het is onmisbaar! Het wordt wel als de barometer van verschillende driften beschouwd, het levert in elk geval bewijs van de bouwkracht, die er in het sterke jonge volk leeft.

Nu willen we onze aandacht richten op het tweede punt, dat ik haast het belangrijkste acht van dit bouwverhaal: het bouw materiaal, dat de imker in het volk brengt en de technische bijzonderheden, in acht te nemen bij de vervaardiging.

Onder het bouw materiaal hebben we te verstaan het raam en de kwaliteit van de kunstraat, onder de vervaardiging de wijze van draden de draadfiguur d.w.z. wat is de doeltreffendste wijze van inzetten der raat. Over het raam wil ik kort zijn. Hoe komt het, dat het pas in de laatste jaren tot ons is doorgedrongen, dat we een lat-dikte moeten gebruiken, waarbij de lat met die kleinigheden of vanwege de goedkoopste? Is het een bewijs, dat wij het niet zo nauw nemen bij het aantrekken van de draad niet doorbuigt? In elk geval kunnen we bij een niet-doorbuigende lat de draad naar behoren strak spannen.

Wat de kwaliteit van de kunstraat betreft, wil ik verwijzen naar de artikelen van de heren Meyer (Nov. '33 Febr. '34) Sutherland (Dec. '33) Willem van den Iemenhof (Mei '38) waaruit de kostbare ervaring op zo duidelijke wijze tot ons spreekt en die elke imker ter vergelijking met eigen ervaring nog eens moet doorlezen.

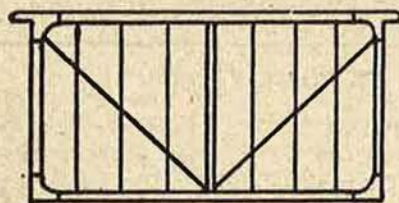
Dat de manier, waarop we de draad aanbrengen een zaak van ingrijpend belang is, leert ons eigen werk, maar vooral de geschiedenis vanaf de tijd, dat ze in

gebruik kwam. Mehring in Duitsland vond ze uit, nu bijna een eeuw geleden en de belangrijkste gegevens van de draadfiguur, die steeds weer wijzigingen onderging, zijn afkomstig uit Amerika, waar ze ongeveer in 1870 er mee begonnen. Als we deze interessante geschiedenis, welke we in het bekende handboek van Root kunnen vinden, lezen, dan zal ieder, die zich van de betekenis van dit onderdeel slechts flauw bewust is, even tot nadenken komen. In de handboeken van Schotman en de Roever vindt men hierover enige gegevens. Op grond van de groeiende ervaring in Amerika, welke we in de tekeningen vinden gedemonstreerd werd tenslotte in 1920 een draadfiguur als de beste erkend met vier horizontale draden en bovendien nog twee schuingerichte, die van uit de beide onderhoeken naar de toplat lopen, een trapezium een vierzijdig figuur vormend, daar de draad aan de toplat niet op één punt in- en uitgaat, maar over een afstand van 4—5 cm over deze heenloopt, alles vanzelfsprekend met de bedoeling de meest doeltreffende steun aan de raat te verlenen. Schotman noemt dit een voortreffelijke wijze van draden en mijn 10-jarige ervaring met deze figuur kan deze uitspraak volkomen bevestigen. Verzakking of breuk van de raat met als gevolg, dat het min of meer brede deel onder de toplat niet meer voor broedbelegging in aanmerking komt, is dan uitgesloten.

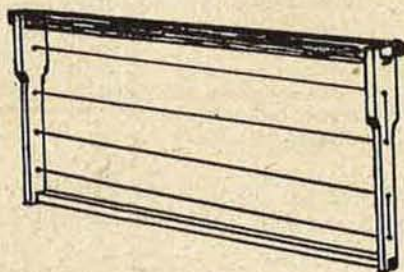
Ik ben dan ook van oordeel, dat een onberispelijke bouw, verkregen behalve door de juiste plaatsing van de kunstraat in het broednest of daarboven, bovenal afhangt van het gebruik van het beste materiaal zoals hiervoor bedoeld en dat deze bouw evenzeer de meester toont als bijv. de goede inwintering en dat de meerdere aandacht geschonken aan deze zaak, de moeite en zorgen dubbel en dwars waard is. Waarmede ik het 4de punt van mijn vragen ook reeds heb beantwoord.

Toch kan ik mij voorstellen, dat er menig praktisch imker zal vragen of het nu zoveel uitmaakt, of er „wat“ darrenraat op de ramen voorkomt.

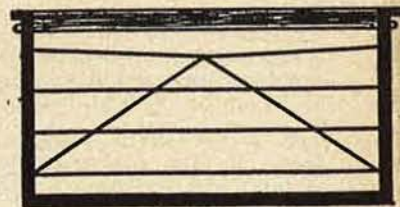
Iedereen zal toegeven dat het een mooi gezicht is, een raam met broed, dat reikt van vlak onder de toplat tot op de bodem en waartussen geen enkele grove cel wijst op tekortkomingen, noch van de zijde van de koningin, noch van die van de ratenfabrikant of van de imker. Als we een sterk volk in Mei hebben, dat 8—10—12 ramen broed heeft met een oppervlakte van 50—60 d.m' en dit zit op dergelijke bouw, dan mag de imker daar met voldoening naar kijken. Hij bewijst er mee, het volk en het werken te verstaan. Maar er zijn nog enkele andere voordelen.

1878

1890

1900

Als we de bouwdrift zodanig kunnen leiden, dat deze zich of op tijdsinds gegeven kunstraat of op het bouwraam uitleeft, hebben we het darrenwerk in de hand. In de Mrt.-afl. 1938 van ons bijenblad komt onder de examenvragen deze vraag voor: „Wanneer kopt men darren”? Dus koppen wordt als een vast onderdeel van de behandeling beschouwd. Bij goede bouw kan men het tijdrovende koppen achterwege laten.

Een goed gebruik van het bouwraam levert, behalve andere hier niet nader te bespreken voordelen, een vaak behoorlijke portie was.

En lacht men, als ik beweer, dat een dergelijke bouw, welke is gericht op de mogelijkheid het darrenwerk in de hand te houden en dat verkregen wordt door de hoogste eisen te stellen aan het materiaal en dan de behandeling en verpleging daarmee in overeenstemming weet te brengen, een zekere rol zou kunnen spelen bij de voorbereiding tot het kweken van rein-teeltkoninginnen?

Met voorgaande opmerkingen heb ik dan getracht op het bouwsel in het bijenvolk enig licht te laten vallen, wel beseffend, dat hierover nog wel het een en ander meer zou zijn te zeggen.

Is het nu misplaatst, als wij het hebben over het bouwen onzer bijen en het tot één onzer ernstige imkerswensen behoort, dat deze bouw zo „af” mogelijk is, zodat deze ons voldoening schenkt, waarop wij ook trots mogen zijn, is het misplaatst, dat wij deze schepping (want dat is het!) als een symbool beschouwen, wanneer onze gedachten gaan naar de bouw en de voortbouw van onze bijenteeltorganisatie? Dat is al meer gezegd, dat is een bijna afgezaagd symbool, meen ik te horen en dan wil ik dit gaarne toegeven, maar dan moet het des te meer verwonderen, ja, verbazen, dat we de zin van dit voor de handliggende symbool nog zo weinig hebben verstaan.

En dan wil ik niet oordelen, slechts constateren. Als men zich de moeite getroost heeft en, het moet steeds weer gezegd, vaak met voldoening, de jaargangen van ons verenigingsblad tot in het grijze verleden terug te hebben doorgelezen, dan is men zoveel critiek tegengekomen, dat het vaak niet meer prettig was en men wel eens ging twijfelen, of er nog wat goeds in onze vereniging tot stand was gebracht, of onze organisatie inderdaad veel weg zou hebben van een volk met maar zeer matige bouw, met de bij, die we verdienen, met een koningin, die graag grof bouwt.

Maar dit weten we beter, al schreef de voorzitter der vereniging nog in 1940 (Augustus) en dit is, gezien de historie der laatste 10 jaar dus niet zó lang geleden, in een artikel betr. een nationale vereniging van bijenteelt met het opschrift: „Dispersie niet” o.a. het volgende: **Hootsens** klacht, reeds in 1896 geuit, dat de bijenteelt, bij andere landen vergeleken, hier schromelijk verwaarloosd wordt, heeft helaas op dit ogenblik nog niets van haar actuele betekenis ingeboet”. Een staalkaart van een en ander van de hand van de secretaris kan men in het September-nummer van dat jaar vinden. Doch misschien hebben wij het ergste gehad. We zijn nu 10 jaar verder en het maakt de indruk, dat er sinds dien wat aan het veranderen is, al geeft de verzuchting, voorkomend in het zeer lezenswaardig artikel van de heer **Planting**, in het Mei-nummer 1949, die als redacteur van het bijenblad goed op de hoogte mag worden geacht, te denken n.l. dat we momenteel een halve eeuw, d.i. 50 jaar, wat betreft de teelt, waar-

van **Zander** zegt, dat ze de belangrijkste taak is van de imker, bij andere landen ten achter zijn. Ook ik kan niet nalaten even te zuchten.

Wat had er in die 50 jaar, als er met ernst en energie gewerkt was, al niet kunnen gebouwd zijn. Ik noem slechts één ding, we staan in het teken van de teelt: Wat had er op een of een paar proefstations, waar gedurende een 10-tal jaren of langer de verschillende voor Nederland in aanmerking komende rassen of stammen streng vergelijkend waren bestudeerd, geen grondslag kunnen zijn gelegd om verder op te bouwen! Een mooi wetenschappelijk en praktisch stukje werk op zich zelf.

Is er al wat veranderd? Is de geest werkelijk vaardig geworden en mogen we een toekomst tegemoet gaan, waarin de woorden van de voorzitter, in 1940 gesproken, binnen afzienbare tijd achterhaald zullen zijn?

Een paar ingrijpende, veelbelovende besluiten zijn er de allerlaatste tijd genomen. Zwaar heeft de trom gegaan de laatste paar jaren. Verzamelen is geblazen en niet alleen omdat men imker is, maar meer nog, omdat we toch graag voor redelijke schepselen aangezien willen worden, stemt het ons allen zo tot voldoening, dat de Nederlandse imkerschap eindelijk één is geworden. En dan de beloften, die de toekomstige inrichting voor wetenschappelijk onderzoek in zich draagt. Is het haast niet beschamend, tenminste mistroostig te noemen, dat, waar andere landen sinds 25-tallen jaren één of meer van deze inrichtingen bezitten, ons land maar dood bleef? Gelukkig niet morsdood, want ook het instituut belooft te komen en dan, als dit, met wat daarmee samenhangt, op dreef is, dan zullen de vele onderwerpen, die voor het grijpen liggen, een beurt krijgen, praktische en wetenschappelijke, niet uitsluitend wetenschappelijke natuurlijk, al zou er, dit zij tussen haakjes gezegd, wellicht een artikel zijn te schrijven over deze gebieden en hun grenzen.

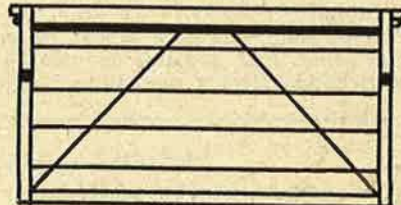
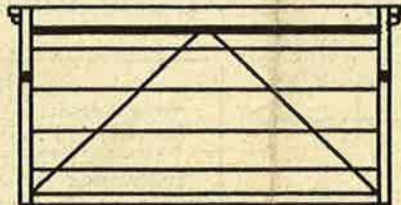
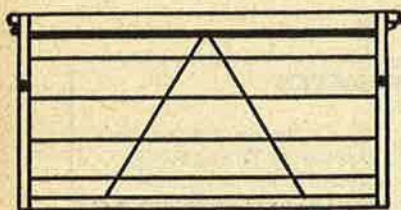
Hoewel ik op het volgende punt later nog eens terug hoop te komen, wil ik hier al wel verklaren, dat het mijn wetenschappelijk, zowel als mijn imkershart ten eerste verheugd heeft, dat de staat rijp is gemaakt voor een wettelijke bestrijding van de mijtziekte, waarop ik in 1938 reeds met nadruk heb gewezen en bij welke regeling ook de vereniging wel haar rol zal hebben gespeeld.

En tenslotte nog een paar vragen.

- 1e. Is het goed en nuttig deze enkele grepen uit de kleine geschiedenis van onze bijenteelt te doen?
- 2e. Wat zouden de oorzaken zijn van die trage ontwikkelingsgang?

Op de eerste vraag zou ik willen antwoorden, dat ieder, die op de juiste wijze van de bijenteelt houdt en haar bloei wenst, niet alleen zich het recht mag toekennen zijn stem te doen horen, maar ook de plicht heeft, daar het doel niet anders kan zijn dan daarmee de zaak te dienen.

Op de tweede vraag zou ik nog enkele vragen willen laten volgen: a. Is die trage ontwikkelingsgang gevolg van de geringe betekenis van de bijenteelt in ons land, van welker beoefenaars weliswaar meer dan de helft tot hen mogen worden gerekend, voor wie het geen stuk broodwinning is, maar waarvan er dan toch nog 10.000 zijn, voor wie het dit voor een deel of groot deel wel het geval is? Zorg voor de belangen van deze wordt algemeen op haar plaats geacht, terwijl de zorg voor de fruitteelt hierbij de deur dicht doet.

b. Is 't gebrek aan goede en vooral energieke voorlichters en voorgangers? Zijn te veel bijennemen te weinig geïnteresseerd, te laks, te beunhazerig? Zijn het bepaalde kanten in onze volksaard, die ons in de weg zitten, zelfgenoegzaamheid, individualisme, eigen-wijsheid?

Hoe komt het, dat we zo met de nachtschuit komen? En nu zullen we het er allen wel over eens zijn, dat de vergelijking met de luiaard en de mieren, in ons geval dan de nijvere, bouwende bijen, niet geheel opgaat, zo onnozel mogen we niet zijn, toch zit er wel wat in. Want is het niet zo, dat traagheid des geestes enerzijds en zelfgenoegzaamheid anderzijds een paar zware blokken aan het been van de Hollandse Ambrosius zijn of waren?

Maar ik ben vast overtuigd, dat, wanneer deze belemmeringen, door wat dan ook, zullen mogen losraken en mogen blijven liggen, de bijenteelt, waarvan het instituut het hart zal en moet worden, een gezonde en krachtige gang zal krijgen.

En hoe veelbelovend en opwekkend zijn de pogingen niet van hen, die bewijzen willen, dat reinteelt toch op Hollandse bodem is te bereiken!

Nogmaals, ik meen, dat het in het belang van de organisatie is, dat deze paar opmerkingen worden gemaakt, het kan niet anders, dat hoe meer men de oorzaken van het oude zeer zoekt en tracht bloot te leggen, des te meer zal men zich hoeden voor terugval,

maar ook de wegen en de middelen zoeken om het beter te doen, aan te pakken en niet te versagen. Laat die schone spreuk van Willem van Oranje „Het is niet nodig te hopen om te ondernemen, noch te slagen om door te zetten”, spreuk, die de Voorzitter der vereniging in zijn rede op het congres te Amsterdam aanhaalde en die in de eerste plaats de individuele imker in het wispelturige klimaat van ons vaderland als een kostbaar devies moge meedragen, inderdaad niet minder voor onze organisatie gelden, zoals het de wens van de voorzitter is.

Mocht over een en ander anders worden gedacht, late men rustig zijn mening hier tegenover stellen, bovenal de richting aanwijzen, waarin men met begrip en goede wil zoveel bereiken kan. Harmonie, kracht en lust, typische kwaliteiten van het bijenvolk mogen ook ons, imkervolk, bij elkaar brengen en houden om, óók door daden, als bij de bijen, te bewijzen, dat wij nog meer kunnen dan de bijenteelt schromelijk verwaarlozen. En onderscheiden moeten wij ons van de bijen hierdoor, dat wij niet als instinctwezens bouwen, wanneer het ons lust, maar als redelijke wezens, stéeds bouwen en voortbouwen.

Gebouwd kan er altijd en overal worden, maar laat het, ook bij onze uiterlijk zo simpele, maar innerlijk zo rijke bijenteelt niet langer op zand zijn en daarbij toch ook weer het bouwende bijenvolk ons tot een levend voorbeeld moge worden.

(Vervolg van pag. 91)

den en wel juist met de nieuwe middelen. De Plantenziektenkundige Dienst adviseert weliswaar echter dat niet tijdens deze bloei te doen, maar vóór of na de bloei, in ieder geval bij voorkeur 's avonds. Of dit echter steeds mogelijk zal zijn is de vraag.

Verder worden nog enkele andere klein-fruit leverende gewassen, als framboos, ook tijdens de bloei bespoten, tegen de frambozenkever.

Dan is er op de heide gevaar, wanneer daar in de buurt bestrijding wordt toegepast tegen dennenbladwespen (Diprion).

Verder is er altijd gevaar voor overwaaien van stuif- en spuitmiddelen in dit winderige land, waarbij bloeiende bomen en het bloeiende onkruid of heggen onder het gif komen.

Vergiftiging van drinkwater, dauw of regen.

Wat kan de imker nu doen om schade aan zijn bijenstand te voorkomen?

Eén van de belangrijkste voorzorgen, is het reeds genoemde NALATEN VAN BESPUITING OF BESTUIVING tijdens de bloei der vruchtbomen.

In Duitsland heeft men dan ook wettelijke maatregelen getroffen om te verzekeren, dat ieder zich daar aan houdt.

Maar ook wij zijn niet ten achter in dezen.

In de Bangert heeft men b.v. wettelijke bepalingen, een **locaal verbod**, in dit opzicht. De fruitkwekers, die zelf bijen houden, zorgen daar natuurlijk in de eerste plaats voor. **En alle fruitkwekers hebben hier belang bij, want de honingbij speelt immers een belangrijke rol bij de bestuiving der bloemen!**

Wij kunnen dus verwachten, dat hoe langer zo meer, dergelijke plaatselijke verbodsbepalingen in de fruitstreken zullen komen. De Vereniging voor de Bijenteelt kan daartoe stellig bijdragen door actie in die richting.

Wat de heide aangaat, treedt de genoemde bladwespe niet ieder jaar zodanig op, dat bestrijding nodig is. Men houde slechts met die mogelijkheid rekening en

hier kan ook weer Uw vereniging helpen door informatie bij de Heide Mij.

Het koolzaad is echter een grote moeilijkheid, die praktisch niet te ondervangen is. Ook gaat men daarop de bestrijding van snuitkevers en het Bloemkevertje, **Meligethes**, binnenkort met vliegtuigen uitvoeren en dat geeft dan aanleiding tot **drift** ook.

Uw vereniging kan echter bij het Ministerie van Landbouw informeren waar die bestrijding zal plaatsvinden en kan dan de geïnteresseerde leden waarschuwen.

Het gevaar is m.i. slechts als regel aanwezig bij het **voorjaarskoolzaad**. Het zomerkoolzaad zal lang niet zo vaak behandeling behoeven.

Maar ook hier is informatie voor de leden nodig.

Vervolgens zorg men steeds voor zuiver drinkwater voor de bijen in de buurt van het bijenpark, zodat de bijen niet elders, wellicht vergiftigd, water moeten halen.

Verder **sluite** men, zo ergens, waar bijen staan en bestuiving etc. plaatsvindt, tijdelijk, tijdens een behandeling van het gewas, waarop de bijen vliegen, de **vlieggaten met vliegengaas af** en voere de bijen zolang; tenminste wanneer dat gedurende enkele dagen mogelijk is. De nieuwe middelen werken echter lang en ik twijfel of dit wel steeds mogelijk is, want de behandelde gewassen blijven soms vrij lang, zegge een week, giftig. Goede afweermiddelen, om bijen van bezoek aan een bloeiend gewas af te schrikken zijn er helaas nog niet.

Men houde ook rekening met de vliegafstand!

Men vergete ten slotte niet, dat er te Wageningen een speciale afdeling voor de bijenteelt is en men vrage in de eerste plaats dáár adviezen, verzoeke de problemen die hier rijzen in studie te nemen en steune het onderzoek aldaar eventueel financieel. Het Rijk kan ten slotte niet alles doen, men werke zelf hierbij ook daadwerkelijk mede.

BIJENMARKTEN

Veenendaal: 18 Juli.

Borculo: 15 Juli, 9 uur op de weide achter het voetbalterrein aan de Geesterse Binnenweg.

Imkersdag Dordrecht: Zaterdag 19 Augustus.

MEDEWERKERS!

Vele bijdragen moeten wachten.

IMPORTEREN OF Selecteren?

V

De verschillende reacties op de in de vorige jaargang van ons Groentje gepubliceerde artikelen over bovenstaand onderwerp wijzen erop, dat we hiermee een zaak hebben aangesneden, die zich in een toenemende belangstelling van onze leden mag verheugen. Het is me bekend, dat de kwestie ter sprake is gebracht in bijeenkomsten van verschillende afdelingen, de redacteur van Im-Co (het Imkers Contactblaadje voor de afd. Bussum e.o.) besprak haar vrij uitvoerig in het Decembernummer 1949, in andere vergaderingen zal ze zeer zeker weer ter tafel komen, o.a. in de eerstvolgende Kringvergadering te Groningen. (Ook het Hoofdbestuur zal er zich in de eerstvolgende bijeenkomst wel eens mee moeten bemoeien). Zo gaat de zaak goed!

Het is geen kwestie, waarin overijld een besluit mag worden genomen, eerst dienen voor en tegen van beide methoden tot verbetering van alle kanten bekeken te worden vóór er een definitief besluit mag worden genomen. Dat zo'n besluit van verstrekkinge gevolgen voor de gehele Nederlandse bijenteelt kan zijn, heeft men natuurlijk wel begrepen.

Hoewel het aanvankelijk niet in de bedoeling lag alle binnen gekomen reacties in het Groentje op te nemen (de beschikbare ruimte laat dat ook niet toe!), willen we — al is het dan in beknopte vorm — de verschillende zienswijzen in dit samenvattende artikel toch nog even tot uiting laten komen.

Al is het dan vaak maar een herhaling van de motieven voor en tegen selectie, ze geeft misschien weer uitgangsmateriaal voor volgende discussies.

Hier laten we dan de verschillende inzenders aan het woord. (We citeren zoveel mogelijk letterlijk).

1. W. Zwart te Hemrik

houdt het meest van de gewone inlandse bij, omdat er tussen de gewone bijen uitstekende volken zitten. Er zijn hem immers bekend, die — ook zonder opzettelijke koninginneteelt — prachtige resultaten boeken. Schrijver wil bij voorkeur uitgaan van materiaal, dat al enkele jaren doorgeteeld en gecontroleerd is.

Daarnaast zou hij doorgefokte koninginnen van een buitenlandse teler met ongeveer dezelfde eigenschappen willen aankopen.

2. C. Thomas te Naarden

(de redacteur van bovengenoemd contactblaadje „Im-Co“) schrijft: Het is dringend noodzakelijk de achterstand in te halen. Ik preferer import in 't groot en distributie tegen lage prijs onder de imkers. Amerika zal het beste voor dit doel in aanmerking komen. Een deel van de koninginnen moet op een bevruchtungsstation gebruikt worden voor verdere teelt. Wanneer de afdelingen zelf voor de juiste darrenteeft zorgen, zal binnen tien jaar geheel Nederland van een nieuw bijenras voorzien zijn.

Een verbod tot het houden van bijen in korven zal nodig zijn benevens bevoegdheid van de afdelingen tot controle daarop. Die controle is tevens noodzakelijk voor het opsporen van bijenvolken van hen, die geen lid zijn van de vereniging. In dat verband wijst schrijver er op, dat de overige organisaties ook mee moeten doen.

In het Decembernummer van meergenoemd afdelingsblaadje bespreekt de heer T. de kwestie nog eens uitvoerig. Hij somt daarin nog eens alle goede en slechte eigenschappen van de meest bekende rassen op, waarbij vooral de Krainer hoge cijfers krijgt.

„Voor ons land blijft selecteren van het bestaande ras voorlopig de aangewezen weg“, zegt hij ten slotte, omdat het importeren van koninginnen op grote schaal

nog niet mogelijk is. Schrijver toont weinig vertrouwen te hebben in de waarde der kleine eilanden als bevruchtungsstation, omdat „de bijen nu eenmaal niet van water houden“.

3. J. G. Nieuwenhuis te Rotterdam

is als imker niet erg gelukkig geweest: de kosten gingen bij hem steeds boven de baten. Hij is een uitgesproken tegenstander van korven, maar wil de kasten goedkoper hebben. Hij voelt niets voor import en zegt: „Er is slechts één oplossing: een bevruchtungsstation, dat prima Nederlandse moeren levert“. Het tegenwoordige Hollandse allegaartje deugt niet, maar de prima, ziektevrije, geselecteerde Nederl. bij zal ons dat vreemde bloed doen vergeten. Vooral het gevaar met vreemde rassen gevaarlijke ziekten binnen te halen acht schrijver zeer groot.

4. A. C. J. Wttwaall, Vleuten

is kort en bondig. Zijn mening kunnen we daarom hier nagenoeg onverkort weergeven: „Ik neem aan, dat onze inlandse bij een insect is, dat niet geïmporteerd is, maar misschien al honderden jaren voor Christus hier in het land aanwezig was. Dit insect is hier geheel thuis en gelukkig is er hier maar één soort.“

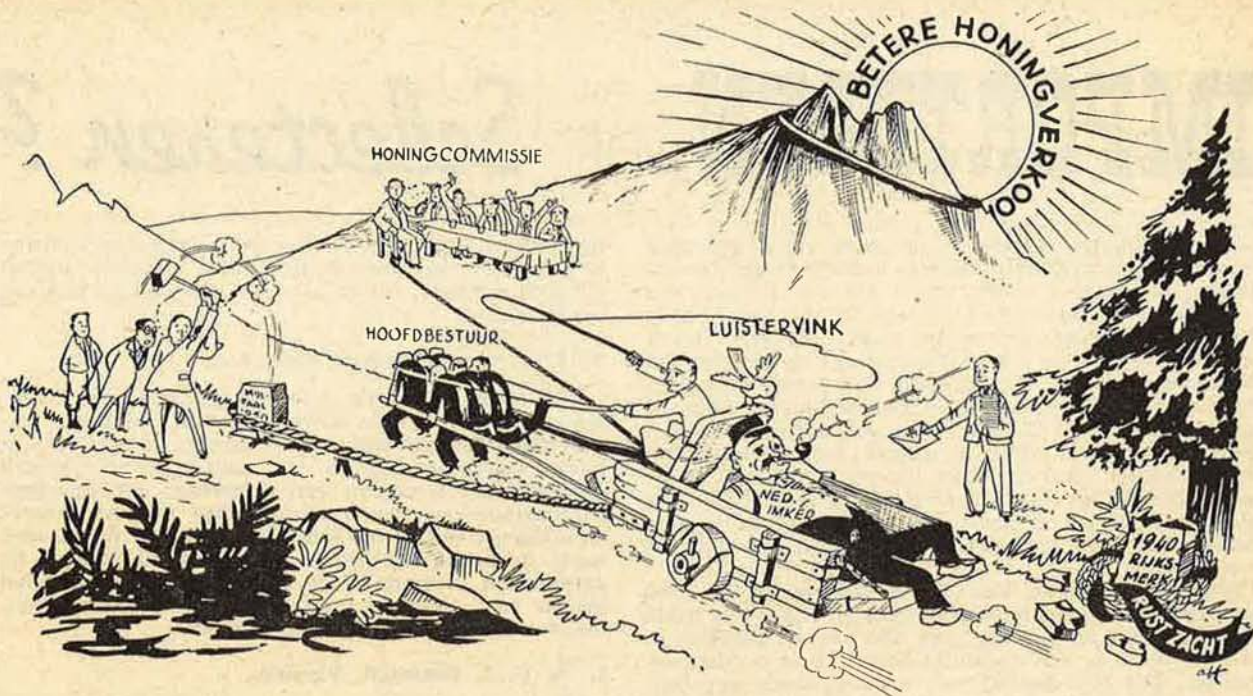
1. Als we met succes zouden willen importeren dan zouden wij al de thans aanwezige volken radicaal moeten aflachten en vervangen door andere, wat volgens mij onmogelijk uitvoerbaar is.

2. Wij zouden een tussenweg kunnen bewandelen en vreemde bijen importeren op Schiermonnikoog, daar een koninginneteelt opzetten en deze distribueren. Maar werden wij daar beter van? Past die vreemde bij zich aan ons klimaat aan, terwijl onze bij hier thuis hoort, hier door moeder natuur geplaatst is? Wij moeten niet wijzer zijn dan Moeder natuur, maar gebruik maken van wat zij ons gegeven heeft. Ik zou zeggen: „Zo gauw mogelijk een selectiebedrijf op Schiermonnikoog van onze Hollandse bij met teelt van koninginnen en deze afgeven aan belanghebbenden.“

Wij moeten oprichten een vereniging tot verbetering van ons bijenras, waarvan ieder lid betaalt naar aantal kasten en een zeer gering bedrag voor het aantal korven, zodat wij wat geld bij elkaar krijgen om te kunnen beginnen naar de eis des tijds en zien subsidie te krijgen van het Rijk. Koninginnen kunnen aan leden gegeven worden voor halve prijs, aan niet leden voor volle prijs. Beginnen we dit met eigen ras, dan werken we safe, beginnen we met een buitenlands ras, dan is het speculatie.

5. K. Helder Czn, Goes wil niet de Nederlandse bijen verbeteren, doch de Nederlandse bijenteelt. Het eerste zou veel te lang duren (enige tientallen jaren, zegt hij), niemand van de tegenwoordig levende imkers zou er nog van profiteren. Hij wil daarom enkele prima koninginnen invoeren, daarmee een uitgebreide koninginneteelt opzetten en die jonge moeren distribueren. Het buitenland is ons ver voor, laten we daarvan profiteren, al is het maar 50%, dat is beter dan 100% in de toekomst. Gevaar voor het binnenhalen van ziekten ducht schrijver niet, als de geïmporteerde koninginnen bij de K.T.ver. afgezonderd blijven. Hij wil zo spoedig mogelijk een vreemd ras importeren, waarvan sterke volken te kweken zijn met geringe zwermrust en wijst op de resultaten van groot-imkers in 't buitenland, zoals Br. Adam.

De geringe belangstelling voor Schiermonnikoog

Meehelpen? En ik betaal al 'n héle Rijksdaalder quotum per.... jaar!

- wijt schr. o.a. aan het feit, dat slechts weinig imkers Krainers of inlandse bijen bezitten, die hun goed genoeg zijn om deze op Schiermonnikoog te laten bevruchten; zij krijgen dan slechts een kruising van het darrenvolk met hun eigen minderwaardig soort.
6. **Jos. Alsdorf, Valkenburg** wil het verbod tot invoer van vreemde bijen zo streng mogelijk gehandhaafd zien. Hij somt nog eens de goede eigenschappen van onze bijen op en wil daarnaast (of daarvoor in de plaats) geen vreemd ras binnenhalen met het daaraan verbonden risico van allerlei ziekten. Verder schrijft de heer Alsdorf: „... zou ik voorstellen, dat iedere afdeling naar gelang van haar draagkracht bij moest dragen in de onkosten verbonden aan bovengenoemde vereniging (de K.T.-ver.), misschien was dat wel een stimulans voor vele imkers om er grotere waarde aan te hechten”.
 7. **J. J. Dorresteyn te Zeist**, meent, dat de bevruchting van de jonge moeren als regel (hij noemt 70%) plaats heeft door darren uit eigen volk en wel in de onmiddellijke nabijheid van de woning. Hij vindt voor deze mening steun bij de uitslatingen van een Amerikaans geleerde en nam zo'n paring zelf eenmaal waar vlak voor de stal. „Onze bijen zijn goed”, zegt hij, in de natuurorganisatie schuilt geen fout. We hebben daarom geen behoefte aan invoer van andere rassen”. Hij zelf doet - voor zover mogelijk - aan selectie en als resultaat daarvan geeft hij zeer bevredigende honingogsten op. Verder haalt hij nog de ervaringen van de heer de Roever aan, die in 1947 twee koninginnen van Br. Adam importeerde, doch in 1948 de nateelt moest vernietigen vanwege de grote steeklust. Tenslotte vraagt de heer Dorresteyn of het niet mogelijk is op Schiermonnikoog koninginnen te kweken op coöperatieve grondslag. Het betrekken van jonge bevruchte moeren is gemakkelijker, dan het zenden van bevruchtungskastjes.
 8. **M. C. Geleynse te Haamstede** heeft 13 jaar lang met Nederlandse bijen gewerkt, doch de resultaten waren ongunstig. Daarna had hij met Krainers opmerkelijk goede resultaten. Hoewel dus persoonlijk voorstander van Krainers, zou hij het ten sterkste afkeuren, dat er een beslissing wordt genomen door enkele personen. Hij acht het geen bezwaar, dat zowel de voorstanders van Krainers als de voorstanders van inlandse bijen gelegen-

heid hebben op Schiermonnikoog hun koninginnen bevrucht te krijgen door prima darren.

Hiermee hebben we, geachte lezers, zo goed mogelijk de beknopte inhoud van de commentaren weergegeven. We hopen, dat we er in geslaagd zijn het ook zo onpartijdig mogelijk te doen. Teneinde de voorstanders van importeren zo goed mogelijk recht te doen wedervaren, nemen we van de heer de Ruiter uit Assen en de heer Wigersma te Diepenveen nog een vrijwel onverkort artikel over dit onderwerp op.

PATERSWOLDE.

A. S. PLANTING.

In een drietal artikelen heeft de heer Planting zich duidelijk voorstander getoond van selectie van de zogenaamde inlandse bij.

Mijn bezwaren tegen de artikelen van de heer Planting zijn vele. In de eerste plaats acht ik al dadelijk de problemstelling: „Importeren of Selecteren” onjuist. De heer Planting is voorstander van selectie van de inlandse bij. Vele anderen, en daarbij reken ik mijzelf, zijn voorstanders van beperkte import ter verkrijging van het benodigde teeltmateriaal voor verdere selectie op Schiermonnikoog. De keuze is dus niet: „Import of selectie”, maar: Selectie van de inlandse bij of voortteelt van de Krainer (Carnica).

In zijn eerste artikel somt de heer Planting zelf de verschillende eigenschappen van de bijenrassen op. Daarbij noemt hij de verzamelijver van de zwarte bij goed, en die van de Carnica goed tot zeer goed. De verzamelijver van deze laatste is dus volgens de heer Planting beter. Ook vermeldt hij, dat de inlandse bij de kortste tong heeft en de Carnica de langste. De steeklust van de inlandse bij is wisselend; van de Carnica zeer gering. De zwermrust van de inlandse bij is matig tot groot, van de Carnica groot. Eindelijk hebben we in het betoog van de heer Planting dus een punt in het voordeel van de inlandse bij, zou men zeggen. Maar even verder schrijft de heer P.: „.....wie de van nature zwermrustige Krainers ruim gaat huisvesten, heeft van die onhebbelijkheid geen last meer”. Verder is dan de broednestontwikkeling van de inlandse bij vrij laat en van de Krainer niet vroeg en niet laat. En tenslotte erkent de heer Planting de resultaten van de buitenlandse selectie en vermeldt hij, dat vooral de Krainers hier altijd een goed figuur geslagen hebben. Dit alles kunt U lezen in het artikel van de heer Planting in het Meinummer van 1949.

Al deze, door de heer Planting opgesomde goede

eigenschappen, worden ook door de leden van de Vereniging voor Koninginneteelt onderschreven. Daarom hebben zij de Krainer of Carnica als **uitgangspunt** van hun teeltprogramma gekozen. De Carnica is door selectie reeds jaren veredeld en heeft daarmee een grote voorsprong op onze inlandse bij. De heer Planting spreekt wel steeds van ons inlandse ras, maar dat ras bestaat niet meer. Door de import van duizenden koninginnen uit Italië, uit Amerika, uit Oostenrijk en Zuid-Slavië enz. enz. is ons inlandse ras dusdanig verbasterd, dat het onmogelijk is, ook maar enigszins fokzuiver teeltmateriaal te verkrijgen, tenzij men b.v. uit Zwitserland gaat importeren.

De heer Planting schrijft, dat zo'n onzuiver landras doorgaans bij selectie vrij spoedig tastbare resultaten geeft. Dit moge beperkt waar zijn voor een niet geheel zuiver landras, waarvan het ras overheerst, voor een totaal verbasterd soort geldt dit niet. Hier is dan ook het optimisme van de heer Planting gevaarlijk en voor iemand, die toch ook studie gemaakt heeft van de erfelijkheidswetten en selectiemethoden, onbegrijpelijk. Slechts met K.I. zou iets te bereiken zijn door herhaalde inteelt moeder x zoon. Het terugfokken van de inlandse bij uit het bestaande mengelmoeje, op Schiermonnikoog, is een werk, dat slechts met behulp van bekwaame selecteurs in jarenlange, moeizame arbeid, een kans van slagen kan hebben. Daarbij heeft de kweker van de inlandse bij zich evenzeer te hoeden voor buurmans darren als iedere andere imker, die een ras zuiver wil houden. Beide groepen kunnen alleen bij zuivere nateelt op Schiermonnikoog wat bereiken. Diegenen echter, die uitgaan van de Carnica, beginnen met een geselecteerd ras, waarvan de overerving zo regelmatig mogelijk is, terwijl de richting van de heer Planting eerst vele, vele jaren moet selecteren, voor dit uitgangspunt bereikt is. Daarbij zijn de voordelen van grotere tonglengte van de Carnica alsmede de andere, door de heer Planting vermelde voordelen nog buiten beschouwing gelaten. De keuze lijkt mij daarom niet moeilijk.

In zijn derde artikel vermeldt de heer Planting, dat de resultaten van deelneming aan het bevruchtungsstation Schiermonnikoog hem teleurgesteld hebben. De heer Planting vermeldt drie deelnemers aan de serie van het inlandse darrenvolk tegen één deelnemer aan de Carnica-teelt. Dit is onjuist.

Ben ik wel ingelicht, dan hebben alleen de heren Planting en Bakker ingezonden en wel in totaal 9 bevruchtungskastjes. Aan de Carnica-teelt hebben zowel de heer Schwieters als ik deelgenomen, waarbij ongeveer **tweehonderd** bevruchtungskastjes werden aangevoerd, waarvan het leeuwendeel door de heer Schwieters werd geleverd.

Terwijl de groep van de heer Planting dus vrijwel geheel verstek liet gaan, zowel wat het aantal deelnemers als het aantal aangevoerde volkjes betrof, kwam de Carnica-groep met een groot aantal kastjes, dat moeilijk groter had kunnen zijn. Immers, in 1949 beschikten buiten genoemde deelnemers alleen nog de heer v. Dijk over een Carnica fokmoer. Hierdoor zijn wij thans praktisch onafhankelijk van de import geworden, omdat wij reeds in het komende jaar over een veelvoud daarvan kunnen beschikken. Daarmede komt dan ook het argument van ziektegevaar door import te vervallen. Op Schiermonnikoog kunnen wij zuiverder natelen dan de oorspronkelijke selecteurs op hun land-bevruchtungsstations.

De heer Planting wil de imkers laten kiezen. Hoe hij zich deze stemming voorstelt, vermeldt hij niet. Indien de heer Planting een praktisch plan voorstelt, zal er geen enkel bezwaar tegen zijn, mits de stemming op zuiver democratische wijze geschiedt en beide partijen volledig gelegenheid krijgen hun standpunt voor de kiezers uiteen te zetten.

J. H. WIGERSMA.

Met veel interesse heb ik de derde uiteenzetting van de heer Planting gelezen. Als afgevaardigde voor de Kring Drenthe ben ik aanwezig geweest op de beide vergaderingen te Assen, waar voorbereidend werk

werd verricht, met de bedoeling om op Schiermonnikoog een bevruchtungsstation te blijven exploiteren. Op deze vergaderingen waren aanwezig vertegenwoordigers van de bestaande koninginneteeltvereniging en afgevaardigden van de kringen Groningen en Drenthe. Over één punt was men het toen unaniem eens, n.l. de **noodzaak van rasverbetering**. Over de **manier** waarop men tot rasverbetering moet komen, heerste helaas geen eenstemmigheid.

Dus de vraag importeren of selecteren. Alléén de Kring Groningen pleitte voor selectie van ons eigen ras. En zo ontstond de door de heer Planting thans gewraakte **tweeledigheid** op Schiermonnikoog.

Wat mij betreft heb ik op bovenstaande bijeenkomsten de zaak aldus gesteld:

Ieder zal het er mee eens zijn, dat door langdurige selectie de eigenschappen van enig bijenras zijn te verbeteren. Een goed opgezette selectie vereist grondige kennis der erfelijkheidsleer en het duurt vele jaren, voor men zover is, dat men een ras heeft gefokt, dat **blijvend** preferente eigenschappen bezit.

In het buitenland is men met deze selectie reeds tientallen jaren doende en we kunnen gerust aannemen, dat daar reeds vergaande resultaten zijn bereikt.

Wat betreft de door diverse imkers hier te lande voorgeen geïmporteerde Krainerkoninginnen, was het oordeel vrijwel eensluidend **gunstig**.

Wat is er nu voor ons Nederlandse imkers op tegen, om de lange weg van **selectie**, een weg van moeizaam vallen en opstaan **niet** te bewandelen, maar liever direct te gaan profiteren van wat anderen reeds **be-reikten** en hierop voort te bouwen?

Schiermonnikoog biedt ons een unieke kans om een goed ras op peil te houden en zo mogelijk nog te verbeteren.

Van het door de heer Planting voorgestelde imkers-referendum over de vraag: selecteren of importeren ben ik geen voorstander. Ik stel daarom voor, om nog twee jaar op de thans op Schiermonnikoog ingeslagen weg door te gaan en daarna, aan de hand van de alsdan bereikte resultaten door een deskundige commissie te laten uitmaken, of met de geïmporteerde **Carnica's** verder kan worden gewerkt.

Een **thans** te houden stemming heeft weinig zin, omdat het gros van onze imkers nu niet kan weten waarom het hier gaat en welke **zeer grote belangen** op het spel staan.

De mening van de heer Planting — dat een gering benutten van het bevruchtungsstation Schiermonnikoog in 1949 zou duiden op een algemene laksheid van de imkers, wat betreft deze zaak — kan ik niet delen.

De interesse is wel groot, maar de tijd van voorbereiding was te kort en de voorlichting was niet voldoende. Voor de éénling is het bezwaarlijk om van Schiermonnikoog te profiteren. Mijn inziens ligt hier een mooie taak voor de **afdelingen**. Dus gezamenlijk aanschaffen van een prima koningin, de nodige model bevruchtungskastjes en dan samen inzenden.

Verder zou ik het zeer op prijs stellen als de heer Planting de reacties die hij op zijn artikelen heeft ontvangen, zo spoedig mogelijk in ons maandschrift ging publiceren. We horen dan ook eens de mening van anderen.

Alleen een oratio pro domo is in deze zeer belangrijke kwestie niet wenselijk.

J. DE RUITER.

IMKERSDAG

Dordrecht

UIT DE JAAGKIEPS

In de „Jaagkieps" nu eens iets over de jaagkieps. De meeste van ons zullen wel eens een volk afgetrommeld hebben en dan op de klassieke manier: tussen de knieën. Bijgaande foto's kreeg ik van een mede-imker, die deze op een handels-bijenstand in ons land maakte. Het aftrommelen gaat hier en gros. Op de eerste foto ziet U, hoe de korven in een opzet-rand geplaatst worden: ook hier de bevolkte korf onder. Op de andere foto is de drummerman volop in actie, welke actie bestaat in het om beurten met de hand slaan op de kop van de bovenste korf; hij heeft er drie onder handen.

De bijen zullen wel niet zingen:

Swing me to sleep, Drummerman.....

In Frankrijk worden ook nog tamelijk veel bijen in korven gehouden en, aangezien dit land altijd het vaderland is geweest van zeer vernuftige mensen, vinden we hier een „afjaag-machine": (Revue Française d'Apiculture 1948/6).

„Een nieuwe machine voor de bijenteelt heeft zo juist het levenslicht aanschouwd: het is een mechanisch zwerm-apparaat voor korven. Deze machine bestaat uit een tafelblad, met in het midden een rond gat, waarin de korf geplaatst moet worden. Het afkloppen geschiedt door een stuk of vijf stokken, welke in houders zijn geplaatst en door een kruk via een excen-triek en tandwielen op de korf moeten slaan, één hiervan slaat onder het tafelblad op de kop van de korf. De stokken kunnen op elke gewenste hoogte gesteld worden.

„Deze gebreveteerde machine, geroepen om de bijen-teelt grote diensten te bewijzen, zal in een minimum van tijd een kunstzwerm kunnen leveren en de imker vrijmaken van het ergeisgevende geklop; een kind kan de machine hanteren".

(Ik heb wel eens gehoord, dat oude Hollandse imkers de korven op een kruiwagen plaatsten en dan over een hobbelijke weg gingen kruien).

In de zwermtijd kan een spiegel goede diensten be-wijzen. Hier een paar mededelingen daarover:

Beeworld 1943/12. We hebben gehoord van het ge-bruik van een handspiegel om een zwerm neer te halen en hem te dwingen te gaan zitten; maar we hebben nooit gehoord, dat bijen een weerkaatste zonnestraal volgden.

Een zwerm vloog in een drukke Amerikaanse han-delsstraat en maakte het verkeer lastig. De politie-agent die hiervan kennis kreeg, leende van een jonge

dame een handspiegel en weerspiegelde de zon mid-den in de zwerm en dan, plotseling, op een in de buurt zijnde muur. Er wordt beweerd dat de bijen het licht volgden en op de muur gingen zitten.

Een Amerikaans bijenhouder vertelt in Gleanings 1949/11 een dergelijk verhaal:

„Bezig met landarbeid, zag ik een zwerm overvliegen. Ik gooide er zand door: zonder succes. Ik liep er wel een kwartmijl achteraan, totdat ik aan een weg kwam. In een tuintje stond een vrouw, ik vroeg haar om een spiegel. Na haar uitgelegd te hebben, dat ik niet uit één of ander gesticht ontsnapt was, kreeg ik er één en liet hiermede het zonlicht door de zwerm schijnen. Bijna ogenblikkelijk veranderde de zwerm van richting en ging aan een kleine struik zitten. Ik bracht de spiegel terug aan de vrouw en we hebben flink moeten lachen om de fat, die uit het veld kwam om een spiegel te lenen, maar ik had een flinke zwerm.

Ik denk, zegt de schrijver, dat de weerkaatsing van de zon door de spiegel als een electrische stroom werkte. Hierdoor ging de zwerm dadelijk zitten".

De (Beierse) Imkerfreund heeft een rubriek: Kleine Kniffe; in het Meinummer 1948 komt ook de spiegel ter sprake: de schrijver had aan een imker, die aan zwerm-bijenteelt deed, verteld, dat de Zwitsers door het opstellen van een spiegel het wegvliegen van zwermen verhinderden. De imker zou dit proberen. De spiegel werd op ongeveer 1½ meter, met het spie-gelend oppervlak naar boven, opgesteld. In de onmid-dellijke nabijheid was gelegenheid te over voor de zwermen om aan te vliegen. Het succes was het eerste jaar overweldigend. Gingen er andere jaren veel zwermen verloren, thans kon hij alle pakken, de zwermen bleven wel een nacht hangen om eerst de volgende dag gevonden te worden. (Is hier sprake van het „ewig Weibliche?")

In het Septembernummer 1948 komt, in hetzelfde blad nog het volgende bericht voor: „Een imker heeft de spiegel gebruikt om de zwerm van richting te doen veranderen, zodat deze niet naar de tuin van een buurman of naar het bos kon vliegen, maar men moet oppassen niet IN de zwerm zelf te spiegelen".

Mocht U eens een zwerm hoog in een boom hebben zitten, probeert U dan eens deze er uit te schieten. In de Scottish Beekeeper 1949/5 komt de volgende brief voor:

Sir, de brief in het Februarinummer over het neer-schieten van zwermen is voor mij aanleiding U een voorval te vertellen, dat hier dikwijls door de bijen-houders wordt herhaald. Het kan voor waar worden aangenomen; de erbij betrokken leden zijn nog in leven en actief bijenhouder. Het gebeurde voor enige jaren, tijdens de zwermtijd. Van een imker trok er een zwerm tussenuit, deze ging in een tuin, hoog in een boom, zitten. De bijenhouders liepen tezamen, maar zagen geen kans de lastig zittende zwerm te bemachtigen.

De dominee, ook imker, die tegenover de tuin woonde, haalde zijn geweer en met een paar schoten haalde hij de zwerm neer, die aan de voeten der bijenhouders terecht kwam. De voorzitter van de afdeling kreeg deze in zijn bezit. Bij het laten inlopen van de zwerm zag hij de koningin lopen en tot zijn grote verwonde-ring zag hij, dat een vleugel als het ware met een schaar afgeknipt was.

Bijenhouders gelijk vissers, worden dikwijls beschul-digd van opscheppen, maar dit is de „onomstootbare" waarheid, zoals wij hier zeggen.

Uit de Indian Beejournal 1948 9/10 het volgende:
De grote Kunst van de Liefde.

Kostbaarder dan de honing zijn de dingen, die wij

Swing me to sleep, drummerman....

verkrijgen door de omgang met deze wonderbaarlijke, kleine wezens. Het „hoe met hen om te gaan” is een voortdurende les in de grote kunst van Liefde, tederheid, achting en opvoeding van hart, geest en hand en 'n proces van ware beschaving. De waarneming van het leven en de zeden der bijen leren de mens de meest waardevolle lessen omtrent de voordelen van orde, samenwerking, trouw, ijver en zelfbedwang. Over bijen is veel geschreven en zij zijn geprezen, ontelbare malen, maar zij verdienen deze lof rijkelijk, ja nog meer en zelf waarnemen is nog heel wat anders dan lezen en horen.

Deze woorden werden geschreven door C. Rajagopalachari, de eerste Gouverneur-Generaal van India. Hij heeft een Story of our bees (een verhaal van onze bijen) voor een tijdschrift geschreven, dat nu in het Indian Beejournal wordt opgenomen.

In een nederzetting, de Ashram, werd in Juni 1934 met bijen begonnen en wel met een volk, dat uit een muurholte werd gehaald. Een honing-oogster van beroep had dit volk niet volkomen vernietigd. De bijen kwamen in een kast en het volk werd Lakshmi gedoopt. In December 1935 werd een zwerm hiervan in een kast opgezet, deze werd Ganga genoemd: Lakshmi gaf 5 dagen later nog een zwerm, dit werd het volk Magdalena. De honing-opbrengst van Lakshmi was in 18 maanden bijna 8 pound.

In het volgende jaar waren er 27 kastvolken.

In de vorige Jaagkieps hebben we het over de in Frankrijk voorkomende honing-soorten gehad, daarbij werd boekweithoning niet genoemd, hoewel deze toch ook een voorname plaats inneemt.

In La Revue Française d' Apiculture 1947/2 lezen we hierover: De boekweit, DE honingplant van Bretagne. Boekweit-honing is in Bretagne zo algemeen, dat de uitdrukking rode honing, boekweit-honing en Bretonse honing synoniem zijn geworden. Voor de bevolking is honing een rood product, dat sterk aromatisch is. Een heldere honing wordt niet gewaardeerd en als een winkelier honing van koolzaad zou aanbieden, zou hij gemakkelijk van fraude kunnen worden verdacht. De boekweit wordt door geheel Bretagne verbouwd, het meel is nodig voor de beroemde Bretonse koeken. Boekweit behoort bij de schrale gronden. De bloemen worden 'smorgens tot 10 à 11 uur bevroren. Kalm nevelachtig weer begunstigt de nectarafscheiding zeer. De noorden- en oostenwind belemmeren deze echter. De honing-opbrengst loopt terug, 1943 was een rampjaar voor de imkers. Dit moet o.a. worden toegeschreven aan de verminderde verbouw van boekweit. Verder waren de jaren te droog, zodat ook de boekweit te lijden had, de opbrengst was ver beneden het gemiddelde. Het gebrek aan mest heeft ook een rol gespeeld en door de oorlog was het onmogelijk om goed zaad te krijgen.

De Tartaarse boekweit, die men haast als onkruid kan beschouwen, werd reeds lang als proef met de zilverkleurige uitgezaaid. Er wordt thans veel meer zaad van de Tartaar geoogst, gemiddeld is 20% van de korrels van deze soort terwijl er ook monsters zijn met 80% en de Tartaar wordt niet door de bijen bevroren.

De korven worden in een opzet-rand geplaatst....

In goede jaren heeft men dag-toenamen van 10 tot 12 kg genoteerd.

„Een in Engelse bijenhouderskringen zeer bekend persoon draagt de naam van Bee-Masson. In het reeds genoemde blad Imkerfreund 1948/6 lezen we daarover het volgende: de koning van Engeland heeft I. C. Masson het recht verleend, zich voortaan Bee-Masson te noemen. Dit mag vreemd aandoen, maar Masson is de beste bijen-kenner van alle volken. Hij leeft bijna uitsluitend van honing, dagelijks een pound. Tijdens de oorlog voorzag hij de duikbootbemanning van honing, zijnde het beste krachtvoedsel”.

Als men vreemde koninginnen invoert, weet men niet, welke uitzonderlijke eigenschappen deze kunnen hebben. In Imkerfreund 1948/4 komt een artikel voor over de bijenstam van Peschetz en daar er voor deze bijen ook in ons land belangstelling bestaat, volgt hier een verborgen eigenschap: „Zij verdragen slechts volmaakt gebouwde (tadellose) koninginnen, gerafelde vleugels of te weinig poten betekenen een doodsvaardiging en stille omwisseling. Het knippen der vleugels om de ouderdom aan te geven, zoals de Amerikanen dit doen, is niet mogelijk. Hierin zijn deze bijen radikaal”.

Vondel heeft voor de Stadsschouwburg te Amsterdam, welke in 1638 geopend werd, enige rijmen geschreven. Algemeen bekend is:

De Weereld is een Speeltoneel,
Elck speelt zijn rol en krijght zijn deel.

Minder bekend is:

De Bijen storten hier het eêlste datse lesen
Om d'ouden stock te voên en d'ouderloose weesen

Het laatste was een zinspel op de bestemming van de opbrengst der vertoning (Morks Magazijn 1924).

Jékavé

Vragenrubriek

(Nieuwe vragen zenden aan
G. J. Lankkamp, Bathmen)

Vraag 36: Bij het nalezen van uw vragenrubriek meen ik een fout ontdekt te hebben in uw antwoord op vraag 99, voorkomende in het Maandschrift van November 1949. Op blz. 179 in de vierde alinea schrijft u: „en geef een raampje met onbevruichte eitjes”. Daar uit onbevruichte eitjes slechts darren

voortkomen, zou de toestand dezelfde blijven als voorheen. Geeft men het volk een raampje met bevruchte eitjes, dan zullen de bijen hierop een of meer redcellen aanzetten, waaruit dan een koningin geboren wordt, die dan een paar dagen later bevrucht zal worden.

A. H. B. te R.

Antwoord: U heeft goed gelezen en begrepen, dat hierin een door mij niet ontdekte fout is geslopen. Hoe deze is ontstaan, zal nu wel niet meer zijn uit te zoeken.

Vraag 37: Enige malen heb ik in uw vragenrubriek gelezen, dat kleine imkers met het probleem zaten van hun honing te slingeren.

Nu krijg ik dezer dagen het bijenboekje in handen, geschreven door S. Cancrinus. Hierin stond een afbeelding van een handslinger. Voor de amateur, die een of twee kasten heeft, was dit wel een oplossing.

Heeft een der imkers hier misschien ervaring mee? Kunt u niet eens een omschrijving en tekening maken voor het Groentje? Misschien dat

het Bijenhuis de productie op zich kon nemen van deze handslinger.
E. te L.

Antwoord: Wie van onze lezers heeft de hier bedoelde handslinger geprobeerd? Ingevolge de wet op het auteursrecht is het afdrucken van een tekening enz. in ons blad niet geoorloofd zonder vergunning van de schrijver.

Vraag 38: Hier zijn 5 ha zoete lupinen uitgezaaid. Is daar voor de bijen ook honing uit te halen? Zo ja wanneer is dan de drachttijd?

H. J. te J.

Antwoord: Geen enkele lupinensoort is voor onze bijen een drachtplant van betekenis. Ook niet voor stuifmeel.

Vraag 39: Gaarne zou ik weten, hoe ik keldermotten uit de bijenstal kan verwijderen. Ik heb een volk, dat vol motten zit; wat moet ik er aan doen?

L. de V. te de W.

Antwoord: Keldermotten of pissebedden leven op vochtige, matig warme plaatsen van zachte plantendelen en humus. Schade aan uw bijen zullen ze zeker wel niet veroorzaken. Maar ... daarom wilt u ze toch wel graag kwijt. Doe dus als volgt:

Vang ze onder stenen, balken enz., waar ze zich verzamelen. De gevangen dieren dragen ook gelede eitjes en pasgeboren jongen, die aan de moederdieren zitten vastgekleefd. De gevangen exemplaren dus afdoende doden, b.v. in heet water, om ook de jongen te vernietigen. Men probeerde wel eens de keldermotten te vangen met stukjes aardappel enz., maar het succes was nooit van betekenis.

Vraag 40: Uit mijn overigens goede korf groeien paddestoelen aan stelen, die binnen tot ongeveer 1 dm lang worden. De hoeden zijn ongeveer 6 cm in middellijn, zwartachtig. (In de korf blijft alles wit). Voor mijn vraag is het vermoedelijk onverschillig, welk soort zwam het is. Mijn vraag is n.l.: met welk, voor de bijen onschadelijk, middel kan ik het mycelium doden?

A. L. T. Sr., E.

Antwoord: Het zal niet gemakkelijk zijn uw paddestoelen (waarschijnlijk een inktzwam) te doden, terwijl uw bijen in de korf zijn. Absolute vernietiging van de zwam toch zou alleen door totale verdroging van het mycelium (of misschien door vergiftiging) te bereiken zijn. Na ontvolking van de korf (bij gelegenheid) deze op een kurkdroge plaats wegbergen is een door

mij begrepen mogelijkheid. Zet de korf als honingkamer op een kast, dan kan ze, ongeveer 3 weken nadat de bijen in de kast zijn gaan wonen, worden afgenomen. Voor alles: zorgen dat de hoeden verwijderd worden vóórdat sporen worden gevormd, die nieuwe paddestoelen zouden kunnen doen ontstaan.

Vraag 41: In April spoot hier iemand met Parijs groen om het afpikken der bloemen door de mussen tegen te gaan. Drie dagen was het goed vliegweer voor de bijen. Zes mijner volken bevlogen de boomgaard. Op 17 April lagen er zwermen dode bijen. Kan het stuifmeel of de nectar vergiftigd zijn, want zelfs de gevoederde larven gingen dood. Op welke manier is die sterfte te voorkomen? Twee volken hebben we afgeklopt en op nieuwe ramen gezet; de vier andere zijn aan hun lot overgelaten, omdat we daarvoor geen uitgebouwde ramen bezaten.

J. en E. v. O. te W.

Antwoord: Wanneer de larven in de vergiftigde volken sterven, is bijna zeker het voedsel, nectar en stuifmeel, voor de bijen gevaarlijk geworden. Wanneer de 4 resterende volken het werk waard zijn, zou ik alle raten wegnemen en kunstraat in de ledige ramen zetten. Verzegeld broed kunt u wel laten zitten.

Afdelingsberichten

Scheemda.
Met leedwezen geeft onze afdeling kennis van het overlijden van ons oudste lid de heer

W. TIMMER.

De heer Timmer bereikte de respectabele leeftijd van 91 jaar. Van jongaf is hij bijenhouder geweest en in de kracht van zijn leven voor deze omgeving zelfs groot imker. Met het klimmen der jaren heeft de heer Timmer de teelt ingekrompen, maar afstand van zijn lievelingsdieren heeft hij nooit kunnen doen en zo is het gebleven totdat de dood hem van ons wegriep. Timmer beschikte over een schat van gegevens uit de praktijk en mocht er gaarne over vertellen en heeft meniggen de helpende hand geboden. In hem verliest de afdeling een trouw lid. Hij ruste in vrede.

Namens de afd. Scheemda,
S. TOLK, Secretaris.

Utrecht

Van de jaarvergadering van onze afdeling op 31 Maart 1950 verdienen twee feiten de aandacht van de leden van onze vereniging. In de eerste plaats ging het secretariaat over naar de heer P. A. Florschütz, Anth. Matthaeuslaan 30 bis te Utrecht. De voorzitter dankte in hartelijke woorden de scheidende secretaris, de heer Politiek. Deze dankte op zijn beurt de afdeling voor het jarenlang genoten vertrouwen.

Na de pauze met attractieverloting van diverse imkersartikelen, vond een hersengymnastiek plaats. Het initiatief hiertoe was genomen door de heer Lubbers. De strijd werd gevoerd tussen leden van de afdelingen Utrecht en Bilthoven. Dit experiment mag volkomen geslaagd heten. De afdeling Bilthoven won met 21½ punt tegen Utrecht 20½. Daar deze hersengymnastiek zeer in de smaak van de leden viel, geven wij ter navolging een lijst van

de gestelde vragen. (Ter inzage bij Bijenhuis. Plaatsgebied Red.)

P. A. FLORSCHÜTZ, Secretaris.

Heiloo en Omstreken.

Op 20 April j.l. hield deze afdeling haar jaarvergadering. Bij de opening memoreert de voorzitter de oprichting en het werk van de Bedrijfsraad, de in-bedrijfstelling van de proefbijenstand te Tilburg en het feit dat het Instituut voor Bijenteelt in oprichting is. Verder de actie voor koninginnteelt op Schiermonnikoog, de kunstmatige inseminatie en de reclame voor bijenmarkten; de publicatie van Dr. Zander over de oorzaak van het ontstaan van de zwarte honing van dit jaar.

Het agenda-voorstel tot wijziging van art. 8 Huishoudelijk afd. reglement wordt afgestemd. Een voorstel tot uitbreiding van het bestuur met 2 commissarissen wordt aangenomen.

Dit jaar zal geen autobustocht gehouden worden. Men voelt meer voor een bezoek aan de bijenstand van de heer de Vries te Dirksborn.

De afd. zal geen stand innemen op de V.V.V.-tentoonstelling te Alkmaar. Dit komt te duur uit. Vanzelf komt de honingverkoopkweste weer ter sprake.

Op 28 April j.l. vond de vertoning van de Jubileum-kleuren-bijensfilm „van Immen en Imkers" plaats in „Het Wapen van Heemskerk" te Alkmaar voor ruim honderd leden, waarmee de zaal vol was. Het succes was geweldig.

Daar door omstandigheden met de kleine zaal genoegen genomen moest worden, zal men de film nogmaals laten draaien, maar dan in de grote zaal, die 450 mensen kan bevatten. Vanzelf komt die ook gemakkelijk vol, niet alleen met de leden die nu niet verschenen waren en „buitenstaanders", maar van de thans aanwezigen zullen meerderen de film nog wel eens willen zien. Nu, deze verdient die belangstelling ten volle.

Vele „medewerkers" aan de film waren in de zaal aanwezig.

NOUWEN

Beetsterzwaag en Omstr.

Ledenvergadering op 13 Mei. Met algemene stemmen werd de heer A. Keetlapper herkozen tot secr.-penningmeester, terwijl de heer Ir. H. J. Witteveen tot bestuurslid werd gekozen, inplaats van de heer J. H. Popkema, aan wiens adres woorden van warme dank werden gericht voor het vele, dat hij voor de afd. had gedaan.

Evenals vorige jaren zal ook dit jaar, op Dinsdag 25 Juli, een bijen-, honing- en wasmarkt worden gehouden in Drachten, terwijl prijzen beschikbaar worden gesteld voor de grootste aanvoer, 't sterkste volk enz. De regeling werd weer in handen gesteld van dezelfde Marktcommissie, n.l. de heren S. Boon, H. Looyenga en H. de Haan.

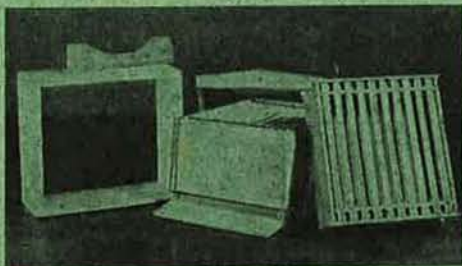
Voor een evenals vorige jaren door de heer Keetlapper te geven praktische cursus aan de Lesbijenstand van de afd., gaven zich vijf van de aanwezigen op, terwijl zal worden getracht dit aantal tot tien opgevoerd te krijgen. Bij de rondvraag werd er geïnformeerd of er bouwtekeningen van kasten, speciaal van de Simplexkast, te koop waren. Niemand wist hiervoor echter een adres, doch wel werd de genormaliseerde Simplex genoemd.

(Kijkt U eens achter in het boek van Schotman! Het definitieve normaalblad voor de Simplexkast is nog niet verschenen. Red.)

Inhoud

Voor beginners	85
Dordrecht, stad der Imkersdag 1950	87
Brief van een bezoeker aan de Mijpaal	88
De nieuwe bestrijdingsmiddelen	90
Bouwen	92
Importeren of Selecteren	95
Uit de Jaagkieps	98
Vragenrubriek	99
Afdelingsberichten	100

„WAGENINGEN“-KASTEN

(Prijzen voor complete kasten met ramen, blikjes en voor de Enkelwandige Simplex met reisraam!)

Simplex	f 29.—
Verbeterde Simplex	f 40.—
Enkelwandige Simplex	f 26.50
5-raams kastje	f 5.25
Fruittelerskast	f 21.50
Observatiekasten vanaf	f 16.—

Zie Imkersgids 1950 blz. 3—9

Uw Bijenhuis
WAGENINGEN

H. T. VAN DAM

BIJENPARK
JUBBECA (Fr.)
Tel. 103 Hoornsterzwaag

Alles uit grote voorraad:

Simplexkasten, compleet van f 29.— en f 30.—.
Alle soorten korven als boogkorven, ronde korven en zwermkiepsen, bijenkappen en sluiers.

KUNSTRAAT thans per kg . . .	f 5.—
Kunstraat is uit voorraad en vrij leverbaar.	
Ontzegelvorken, vernikkeld met houten handvat . . .	f 2.75
Dathe pijp, rood + geel koper met houtmantel . . .	f 6.50
Dathe pijp, koper zonder houtmantel . . .	f 5.50
Honingflacons, inhoud ½ kg met metalen deksels en kartoninlage, per 100 . . .	f 14.—
Honingflacons, inhoud ¼ kg, compleet . . .	f 12.—
Kaasdoek, breed 1 m, per m . .	f 1.—
Kaasdoek, breed 1.60 m. p. m. .	f 1.60
Zendt ons Uw Was ter verwerking tot Kunstraat.	
Zuivere Was tot Kunstraat f 1.— per kg werkloon.	

Wij leveren alles op het gebied der bijenteelt tegen de laagste prijzen.

Vraagt onze geïllustreerde prijscourant.

ADVERTENTIETARIEF

per 1/1 pag. f 175.—	per 1/8 pag. f 30.—
per 1/2 pag. f 90.—	per 1/16 pag. f 17.50
per 1/4 pag. f 50.—	netto contant.

Speurbijtjes worden alleen bij vooruitbetaling opgenomen. Zij kosten f 1.50 per 20 woorden; elke 4 woorden méér 30 cent. Gewone advertenties contant na ontvangst van nota. Advertenties, die niet vóór de 20e der maand in ons bezit zijn, kunnen niet meer worden opgenomen. Ze worden ook niet automatisch in het volgende nummer geplaatst.

SPEURBIJTJES

TE KOOP wegens te drukke werkzaamheden 7 Simplexkasten, prima bevolkt, à f 25.— per kast. WIJDEMAN, Westervoort.

TE KOOP AANGEBODEN: Zwermen en afgezw. volken, in goede korven, f 10.— p. stuk. Een 15-tal prima kastvolken. K. H. HARTMAN, Exloo, Dr., Telefoon 30.

TE KOOP: Goed bevolkte en ook lege Bijenkasten met toebehoren, zoals honingslinger, bevruchtungskastjes etc. J. v. d. GAAG, Molenvijver 38 te Rotterdam.

WIJ HEBBEN nog enkele prima volken op Simplexramen, alsmede jonge bevr. Koninginnen van prima herkomst. A. RENKERS, Nijkerkerstraat 19 Hooglanderveen.

TE KOOP: 3 bevolkte korven en 1 Simplexkast bevolkt met bijen 2 br. en 1 H. kamer. J. EKKERMAN, Nw. Westerstraat 224, Enkhuizen.

TE KOOP: 4 lege Bijenkasten, 3-delig, 27 ramen, Can--crinusmaat, z.g.a.n., bij NADHUIZEN, Lichtmis A 20, Rouveen.

TE KOOP: Italiaanse Koninginnen (Penna) zwermtraag, 1e gener. f 6.—. S. KONINGS, K 29, Rucphen (N.Br.)

TE KOOP wegens plaatsgebrek 10 volken op Simplexramen, roosters, raampjes, honingkamers enz. enz. en 25 kg honing oogstjaar 1949. J. F. GUNNEWIEK K 12a, Beltrum.

TE KOOP: 12 korven met bijen. Goed bevolkt. Bij H. v. d. ZEE, Odijkerweg H 196, Houten.

TE KOOP: 40 zware korven met bijen, bij K. MARING, Zandweer, D 174, Post Uithuizen.

TE KOOP: 2 prima 3-raams Honingslingers. Prijs billijk en 50 kg Slingerhoning, paardebloem en koolzaad, nieuwe oogst. J. ABBING, Bossingel 8, Winschoten.

TE KOOP wegens overcompleet, een Rietsche Kunst--raatwals, breed 45 cm, met mooie cel-indruk; keyze uit twee. Donkere bijenhoning voor elk aann. bod, als voerhoning. Voor onze chemische afd. vragen wij honing, raatwas en zuivere bijenwas. Kunstraat f 5.— per kg. Honing- en Waszemerij ARKADIA, Lochem, Telefoon 827.

TE KOOP: 15 goed bevolkte Simplexkasten en 12 korven. Tevens zwermen op ramen. Bij J. H. NAGEL, Smalenbroeksweg 15, Enschede, Telefoon K 5420—5615.

GEVRAAGD: in goede staat verkerende kleine honingslinger. Gaarne omschrijving en uiterste prijs aan J. DE VRIEZE, Noordkade 9, Drachten.

ITALIANEN. Eerste nateelt Italiaanse drieband koninginnen, op zeer afgelegen stand bevrucht. Leverbaar eind Juni tot September, f 7.50 p. st. LUBBERS, Walenborchstraat 8, Utrecht.

TE KOOP: 30 beste Korfvolken à f 10.— per korf. GEBR. SOER, H 125, Havelte (Dr.).

als 't straks zomerhoning regent

„WAGENINGEN” SLINGERS:

2-raams slinger
„Amateur”

„.....de prijs in aanmerking genomen, DE oplossing voor de kleine inker, die opziet tegen alle rompslomp, verbonden aan het lenen.....”

R. E. P. M. te B.

Zeer solide en toch licht en gemakkelijk te vervoeren. V-snaaraandrijving, uitneembare gaastabletten, in metaal gevat f 42,50

3-raams Standaardslinger

Vertind plaatijzer, korf van zwaar vertind ijzergaas, geruisloze wormwielaandrijving. Onverwoestbaar f 102,50

3-raams Slinger „DRIE”

zoals U die voor de oorlog kende f 100.—

4-raams Slinger „VIER”

als slinger „Drie” doch voor 4 broed- of 8 honingramen. Komt U eens kijken? f 105.—

ONTZEGELBAK

met opklapbare ratenstander en voorzeef, op stevig onderstel:

U kunt een lekbak onder de uitlaat plaatsen ... f 14.—

ONTZEGELMES

het allerbeste dat er is f 3,75

ONTZEGELVORK

De meest praktische vorm en oersolide uitvoering, zwaar vernikkeld f 2,85

DUBBELE ZEEF

Volkomen roestvrij, uitvoering in aluminiumpleet.

Groot model, doorsnee 20 cm f 5,50

Klein model, doorsnee 16 cm f 4,10

KAASDOEK

75 x 75, per stuk f 0,75

150 breed, per meter f 1.—

„WAGENINGEN” KUNSTRAAT:

alle formaten, ook groot-ceilige, per kg f 5.—

SPOORWIELTJE

met koperen kop, blijft lang warm ... f 1,75

DRAAD

per klos van 500 gram f 2,25

100 gram f 0,50

50 gram f 0,30

DATHEFIJP

rood en geel koper, houten mantel, de allerbeste kwaliteit f 6,50

DRAADROOSTERS

waarborgen uw bijen snelverkeer naar en van de honingkamer f 2,60

Zinken roosters f 1,20

„WAGENINGEN” Honingflacons:

Pondsflacon, met goudgeel conservengelakt deksel,

carton en perkamentinlage en gratis in vakjes ver-

deelde golfcarton verzenddoos, per 100 f 14.—

Schroefdeksels voor pondsflacon per 100 f 2,75

Cartoninlagen per 100 f 0,75

Perkamentinlagen per 100 f 0,50

„WAGENINGEN” ETIKETTEN:

Zie Inkersgids 1950 blz. 27. (Deze wordt U gaarne franco toegezonden!)

„WAGENINGEN” Honingemmers:

50 ponds f 2,40

25 ponds f 1,50

10 ponds f 1.—

5 ponds f 0,70

(Zie beschrijving op blz. 26 Inkersgids 1950)

WIJ KOPEN UW OUDE RAAT

voor f 1.— per kg. Werkloos voor het maken van kunststraat van uw zuivere was f 1.— per kg.

DREISPITZE

voor de koninginneteelt, per stuk f 0,15

En verder alle benodigdheden voor de koninginneteelt. (Inkersgids 1950 blz. 14.)

DIJ HUIS
het bijenhuis met raad en daad voor onze bijenteelt paraat
UW DIJ HUIS
WAGENINGEN

GIRO 1171

telefoon 2863